

ಪೊರವಂಜ

Koravaiya

ಎಸ್ಪಿಲ್
೧೯೫೬

ಸಂಪಾದಕರು :
ಶ್ರೀ|| ರಾ. ತಿ.

ಬರಹಗಾರರು :

ಶ್ರೀ|| ಪಾಟೀಳಿ
ಶ್ರೀ|| ಕುವಾರು-ಲೀಲಾ
ಶ್ರೀ|| ನಾ. ಕ.
ಶ್ರೀ|| "ಕೇಫ"
ಶ್ರೀಮತಿ ಸುನಂದಮ್ಮ
ಶ್ರೀ|| ಬುಳ್ಳ
ಶ್ರೀ|| ಅ. ರಾ. ಸೇ.
ಶ್ರೀ|| ದಾಶರಥಿ ದೀಕ್ಷಿತ್
ಶ್ರೀ|| ರಾಮ

ಇತ್ಯಾದಿ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಬಿಡಿ ಪ್ರತಿ

ಶಿಷ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಬರುತ್ತದೆ!

ಬರಣಿ
ಟಿಕ್ಟನ್ ರವರ

ಚಿಂತಾಮಣಿ

...ತೆಲುಗು...

ಬಾನುಮತಿ
ಜಿಮನೆ

N.T.ರಾಮರಾವ್
S.V.ರಂಗರಾವ್

DR

V.T.D. Release...

ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ
ಮರಕೆಲಸಕ್ಕೆ, ಬಳಭಾಗಕ್ಕೆ
ಯಾ ಹೊರಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಳಿ
ಯುವದಕ್ಕೆ

ಪಾಲಿಮಾರ್
ವುಡ್‌ಕೋಟ್

ರೆಡಿಮಿಕ್ಸ್‌ನಿಂದ ವೆಯಿಂಟ್
ಒಳ್ಳೆ ಹೊಳಪಿರುವ, ಬಹಳ ಬಾ
ಳಿಕೆ ಯುಳ್ಳ ರೆಡಿಮಿಕ್ಸ್‌ನಿಂದ ಬಣ್ಣ

ಎಲ್ಲಾ
ಹವಾಗುಣದಲ್ಲಿಯೂ
ನಿಲ್ಲುವಂತೆ
ತಯಾರಿಸಿರುವುದು

ಪಾಲಿಮಾರ್
ಲಸ್ಟರ್

ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಪೆಂಟಿಂಗ್
ವಿಸ್ತಾರ ಮೇಲ್ಮೈ ಪ್ರಸರಣ
ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳದ್ದು

ತೊಲೆಯಬಹುದಾದ
ಗೋಡೆಯಮೇಲೆ ಬಳಿಯುವ
ಫ್ಲಾಟ್ ಪೆಂಟಿಂಗ್

ಪಾಲಿಮಾರ್
ಮ್ಯಾಟ್‌ಕೋಟ್

ಫ್ಲಾಟ್ ವಾಲ್ ಪೆಂಟಿಂಗ್
ಒಳಭಾಗದ ಗಾರೆ, ಕಾಂಕ್ರೀಟ್,
ಮತ್ತು ಮರಕ್ಕೆ ಹಿಡಿಯುವುದು.
ಬಾಳಿಕೆವುಳ್ಳದ್ದು.

ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಸಕಲಕಾರ್ಯಗಳಿಗೂ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಾದ ಎನಾಮೆಲ್
 ಅನೇಕ ತರದ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಮನೆಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬೀಳುವುದಲ್ಲದೆ
 ಯಾವುದರಮೇಲೂ ಬಳಿಯಬಹುದು. ಬ್ರಿಕ್ಸ್‌ನಿಂದ ಒಳಿಯಬಹುದು,
 ಸ್ಟೀ ನೂಡಬಹುದು ಅಥವಾ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಅದ್ದಲಬಹುದು;
 ಆಗಿಂದಾಗೆ ತೊಲಿದರೂ ಬಣ್ಣ ನಿಲ್ಲುವುದು
ಪಾಲಿಮಾರ್ ಸೂಪರ್‌ಲಾಕ್

**SHALIMAR PAINT, COLOUR
& VARNISH CO., LTD.,**
 "Karim Manzil", Kumbargundi
 Road, Bangalore City-2.
 Telephone No. 3607

ಅನೋಘವಾದ “ದೇವದಾಸ್” ಚಿತ್ರದನಂತರ

ವಿನೋದಾರವರ—

ಚಿರಂಜೀವುಲು

— ತೆಲುಗು —

ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ತಾರಾಗಣ :

ಎಸ್. ಟಿ. ರಾಮರಾವ್, ಜಮುನ ಮತ್ತಿತರರು

ನಿರ್ದೇಶನ :

ವೇದಾಂತಂ ರಾಘವಯ್ಯ

ಹಂಚಿಕೆ :

VIKRAM PICTURES,
6, COTTONPET, : : BANGALORE-2.

ಸಂಪುಟ ೧೬

ಏಪ್ರಿಲ್ ೧೯೫೬

ಸಂಚಿಕೆ ೧

ಮನ್ಮಥನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಓದುಗರಿಗೆಲ್ಲಾ ಸೊಗಸಾದ ನಗುಸಾಹಿತ್ಯ ನೀಡಿದ ಶ್ರೀ|| ದಾಶರಥಿ ದೀಕ್ಷಿತ್; ಶ್ರೀ|| ಅ. ರಾ. ಸೇ; ಶ್ರೀ|| ಕೇಫ; ಶ್ರೀ|| ಎ. ಎಸ್. ರಾಮಕೃಷ್ಣ; ಶ್ರೀಮತಿ ಸುನಂದಮ್ಮ; ಶ್ರೀ|| ನಾ. ಕ.; ಶ್ರೀ|| ಹಾ. ರಾ. ಇವರುಗಳಿಗೆ ದುರ್ಮುಖಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಶುಭಾಶಯಗಳನ್ನು ಓದುಗರ ಪರವಾಗಿ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಪರವಾಗಿ ಕೋರುತ್ತೇವೆ

ಸಂಪಾದಕರ ಆರ್ಥಿಕ ನಷ್ಟ, ಆಗಬಾರದ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಯುಗಾದಿಯ ದಿನ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ಅದೇ ಬೇವು. ಅದೂ ಬೇಜಾರಾದ ಕಾರಣ ಕೊರವಂಜಿಯ ಬಡತನದ ಬೇವನ್ನು ಹಂಚಬಾರದೆಂದೇ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೇವೆ.

ಜಗದೀಶನು ಸಕಲ ಸುಖಸಂತೋಷಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಲೇಖಕರಿಗೂ ಜಾಹೀರಾತು ದಾರರಿಗೂ, ಓದುಗರಿಗೂ, ಅಜ್ಞೊತ್ತುವ ಕೊರವಂಜಿಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೂ ಕರುಣಿಸಲೆಂದು ತುಂಬುಮನದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇವೆ.

ನಗು ಶಾಂತಿ ಹರಡಲಿ—ನಾಡಿನೊಳು ಎಲ್ಲಾ—

ಕು ಹ ಕಿ ದಿ ಗ ಳು

ನಮ್ಮ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ “ವಿಧಾನ ವೀಧಿ” ಎಂದು ಹೊಸ ರಸ್ತೆಯನ್ನು
ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಂಡು,

—ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ “ವಿಧಾನ! ಹಾದಿ!!” ಎಂದು ಹೊಸ ಹೆಸರನ್ನು
ಇಡುತ್ತಿರುವರಂತೆ.

*

*

“ಕುಹೂ” “ಕುಹೂ”. ಕೋಗಿಲೆಯ ಇಂಚಿರವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕವಿ ಭಾವ
ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲೊರಗಿದನಂತೆ.

— “ಉಹ್ಲೂ” “ಉಹ್ಲೂ” ಎಂಬ ಪಲ್ಲವಿ ಕೇಳಿದ ನವ್ಯಕವಿ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲೇ
ಒರಗಿದನಂತೆ

*

*

*

ರಾಷ್ಟ್ರ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣಾ ಕಾರ್ಯವು ಫಲಿಸುವ ಮೊದಲೇ ಜಾಣ ಪ್ರಕಟಣ
ಕಾರರೊಬ್ಬರು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ “ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರು ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಿ” ಎಂಬ
ಹೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಹೊರತರುವರಂತೆ.

ನಮ್ಮ ಕೊಂಪೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ದ್ವಿತೀಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ
ಅಂಗವಾಗಿ ಯಥಾಪ್ರಕಾರ “ಕಳ್ಳ ಕಳ್ಳ ಗೃಹಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಖಾಸಗಿಯಾಗಿಯೇ
ನಡೆಸುತ್ತೇವೆ, ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ, ಎಂದು ಹಳ್ಳಿಯ ನಾಯ್ಕರು ಹೇಳಿದರೆಂಬುದು
ಖಚಿತವಲ್ಲವಂತೆ.

*

*

*

ಸೃಷ್ಟಿರಾಜಕಪೂರರು ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ನಟರಿಗಾಗಿ ತಲಾಪೆ
ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರಂತೆ.

—ಯಾಕೆ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿದರೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತಾರಲ್ಲವೇ ?

*

*

*

ತಿಳಿಯಾದ ನಿಷ್ಕಳಂಕವಾದ ಸಾರು ಎಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತೆ ಎಂದು ಲೇಖಕರೊಬ್ಬರ
ಅರಣ್ಯರೋದನ.

— ಹಿಮಾಲಯದ ಗೌರಿಶಂಕರದಲ್ಲಿರುವ ದೊರಾಯಸಮುದ್ರದ ಹೋಟಲಿನಲ್ಲಿ
ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಬಹುದಲ್ಲವೇ ?

— 0 —

ಉ ರಿ ಗಾ ಳು

ವಿಧಾನ ಸೌಧವನ್ನು ನೋಡಿ ಮರುಳಾದದ್ದರಿಂದಲೇ ದಕ್ಷಿಣ ಪ್ರದೇಶವಾಗ ಬೇಕೆಂದು ಜನ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಎಂಬ ಸುದ್ದಿ ಹರಡಿದೆ....ಅಂತಹದ್ದೊಂದು ಸೌಧಾ ವನ್ನು ತಾವೂ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೋ ಎಂಬ ಭಯದಿಂದಿರಬಹುದು, ಅಲ್ಲವೆ, ತಮಿಳರೂ ಮಲೆಯಾಳಿಗಳೂ ದ. ಪ್ರ. ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತಿರುವುದು ?

*

*

*

ಕಾಶಿವಿಶ್ವನಾಥ ದೇವಾಲಯದೊಳಕ್ಕೆ, ಹಾಗೂ, ಅನ್ನಪೂರ್ಣ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹರಿಜನರನ್ನು ಇನ್ನೂ ಬಿಡುತ್ತಿಲ್ಲವಂತೆ....ಅನ್ನಪೂರ್ಣ ಸಿಗಲಿ, ಅನಂತರ ಮುಂದಿನ ಮಾತು, ಎಂದು ಹರಿಜನರೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

*

*

*

ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿಲ್ಲದವರನ್ನು ಟೀಕಿಸುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಲೋಕ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ....ಈಗ ಅರ್ಧವಾಗುತ್ತಿದೆ, ಏಕೆ, ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕವೇಳೆ ಕೋರಂ ಇಲ್ಲವೆ, ಪೇಚಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿದೆ, ಎಂಬುದರ ಮರ್ಮ.

*

*

*

ಪಾಟ್ನಾ ನಗರದಲ್ಲಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ಬಸ್ ಕಂಪನಿ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟನ್ನು, ಜನ ನಾಯಕರೂ ಗುಂಡಾಗಲೂ ಉದಿ ಉರಿ ಹೊತ್ತಿಸಿ ಹದಗೆಡಿಸಿದರು, ಎಂದು ಜಡ್ಜಿ ಎಸ್. ಕೆ. ದಾಸರು ವರದಿ ಮಾಡಿದಾರೆ ...ಹಾಗೆ, ಬಿಡಿಸಿ ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇನಿತ್ತು ?

*

*

*

ಪಾಕಿಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ, ಅಮೇರಿಕಾದಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ಟನ್ ಅಕ್ಕಿ ರಫ್ತು ಮಾಡ ಲಾಗುತ್ತಿದೆ (ಸುದ್ದಿ)

—ಹೋಗಲಿ ! ಬಾಯಿಗೊಂದಿಷ್ಟು ಅಕ್ಕಿ ಕಾಳಾದರೂ....

*

*

*

ಚಿತ್ರರಂಗದ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳ ಅರಿವು ಇಲ್ಲದಿರುವವರೆಲ್ಲರೂ ಚಿತ್ರತಯಾರಿಕೆಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಎಂದು ಶ್ರೀರಾಮುಲುನಾಯುಡು ಅವರು ಹೇಳಿದರು..... —ಆದ್ದರಿಂದಲೇ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಗಳು ತಯಾರಾಗುತ್ತಿರುವುದು, ಅಲ್ಲವೆ ?

*

*

*

ವಿಷಯವಿಲ್ಲದ ನಾಯಕರೆಲ್ಲರೂ ಅನೇಕದ ಛತ್ರದ ನೆರಳನ್ನೇ ಬಯಸು
ತ್ತಿದ್ದಾರೆ (ಡಬ್ಲ್ಯು ಸ್). — ನಾಯಕನೊಡೆ.

*

*

*

ಹೈದರಾಬಾದ್ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ, ೨೦೦ ಜಮೀನ್‌ದಾರರು, ತಮ್ಮ ಜಮೀನು
ಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡ ನಂತರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೀಡಿದ ಪರಿಹಾರ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು,
ಈವರೆಗೆ ಪಡೆದೇ ಇಲ್ಲ ... ಪಡೆದರೆ, ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯವರ ಕಾಟ.

— ಬೇರೆ ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲೂ, ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವಷ್ಟು ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಜನ,
ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿಲ್ಲ (ಡಬ್ಲ್ಯು ಸ್) ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಆತಿಥ್ಯ ಅಂದರೆ ಅಷ್ಟು
ಆಕರ್ಷಣೀಯ.

*

*

*

ಜಗತ್ತಿನ ನಾನಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಭಾರತೀಯರಿಗೆ
ಅತಿಶಯವಾದ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆ, ಎಂದು ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀ ಬೆಟನ್‌ರವರು ವರದಿ
ಮಾಡಿದಾರೆ.... ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮಂತೆಯೇ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದೆಯೇ
ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕೊಂಚ ಸಮಾಧಾನ ತಂದುಕೊಳ್ಳೋಣ ಅಂತ.

*

*

*

‘ಸಿಕ್’ ಆಗಿವೆ ಎಂದು ವರದಿ ಮಾಡಿರುವ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳ ಪೈಕಿ, ಎಷ್ಟು
ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಸತ್ತುವು, ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ, “ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ, ಒಂದನ್ನೂ
ಇನ್ನೂ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಲ್ಲ” ಎಂಬ ಉತ್ತರ ಬಂತಂತೆ.

*

*

*

ಕೇರಳ-ಕರ್ನಾಟಕ ಮಿಲನವಾಗದೆ ಹೋದರೆ, ಕೇರಳ-ತಮಿಳು ಮಿಲನ
ಖಂಡಿತ (ಭಾಷಣ) ತಮಿಳರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಶುಭಾಶಯಗಳು.

*

*

*

ಜೈ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಂತವೇ ಇಲ್ಲ, ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ ತನಕ ಕಾಲು
ಚಾಚಿದನಂತೆ.

*

*

*

ಕರ್ನಾಟಕ ಅಂತ ಅಂಕದ ಪರದೆ ಎದ್ದಾಗ, ರಂಗದ ಮೇಲೆ ಕೇರಳದ
ಧಕ ಧೈ.

ಅಪರಂಜಿ ವಚನಗಳು

ಕರ್ಣಾಟಕದ ಕೂಸಿನವತಾರಕ್ಕಿನ್ನಾರು ಮಾಸವುಂಟು ; ಅನಿತರೊಳೆ, ಅದಕೆ ಕೇರಳದ ಕುಲಾವಿಯೇಕೆ ? ಅದು ಗಂಡೋ ಹೆಣ್ಣೋ ತಿಳಿಯಲಿನ್ನಾರು ಮಾಸವುಂಟು ; ಅನಿತರೊಳೆ, ಸ್ತನ್ಯಪಾನಕ್ಕೆಂದು ಅನ್ಯ ತಮಿಳು ದಾದಿಯರೇಕೆ ? ಅಂಧ್ರ ಜಾತಕವ ತರಿಸಿ, ವಿವಾಹ ಸನ್ನಾಹಗಳೇಕೆ ? ಕೇಳಿದಳು, ನಮ್ಮ ಕೊರವಂಜಿ ಕಾಯುವಪರಂಜಿದೇವಿ.

ಕೋಪಿ ಪಾಪಿ ಕ್ರೂರಿಗಳಿಗೆ ವೋಟ ನೆರೆದವರಾರಯ್ಯ ? ಮೂಕ ಪಶು ಭೀಕರ ಭಲ್ಲೂಕಗಳಿಗೆ ಸೀಟನೆರೆದವರಾರಯ್ಯ ? ಚೇಳಿಗೆ ಪಾರುಪತ್ಯವನೆರೆದವರಾರಯ್ಯ ? ಉರಗ ಸಲಗ ಗಿಡಗ ಜಗಳವಂತರಿಗೆ ಪರಿಪರಿಯ ಮೆಂಬರುತನವ ನೆರೆದವರಾರಯ್ಯ ? ಹತ್ತು ಜನರ ಹಣದ ಚೀಲವ ಹುತ್ತದೊಳಿರುವಾತನಿಗಿತ್ತವರಾರಯ್ಯ ? ಕೊಡುವ ಕೈಗೆ, ನುಡುವ ನಾಲಗೆಗೆ, ದುಡುವ ತೋಳಿಗೆ, ಕೋಡಗನ ಮನವ, ಕೇಡಿಗನ ಮೆದುಳ ನೆರೆದವರಾರಯ್ಯ, ಕೇಳಿದಳು ಕೆರಳಿ ನಮ್ಮ ಕೊರವಂಜಿ ಕಾಯುವಪರಂಜಿದೇವಿ.

ಮುಳುಗಿ ಮೊಸಳೆಯಾದ, ಹಾರಿ ಹದ್ದಾದ, ಬೊಗುಳಿ ಶುನಕನಾದ, ಮೆರೆದು ನವಿಲಾದ, ಹರಿದು ಹಾವಾದ, ಕೆರೆದು ಕಪಿಯಾದ, ಸೀಳಿ ಸಿಂಹನಾದ, ಹಸಿದು ಹುಲಿಯಾದ, ನುಡಿದು ಗಿಣಿಯಾದ, ಕೂಗಿ ಕೋಳಿಯಾದ, ಒಬ್ಬನೇ ನರಮನುಜ, ನೋಡಿ ಬೆರಗಾದಳು ನಮ್ಮ ಕೊರವಂಜಿ ಕಾಯುವಪರಂಜಿದೇವಿ.

ಸತ್ಯ ಅಹಿಂಸೆ ಸತ್ಯ ಅಹಿಂಸೆ ಜಂಗಮ ಜನಾರ್ದನ ಎಂದೊದರುವ ಮೋಹನ ದಾಸ ದಾಸರ ವೋಟರುಗಳದೆಂತು ಟೀಕಿಸುವರಯ್ಯಾ ! ನಿಜವ ನುಡಿದರೆ, ನಿಷ್ಕರ ಗೊಂಬರು, ಸುಳ್ಳುನುಡಿದರೆ ಸಮರ್ಥರೆಂಬರು, ಒರಟನಾಡಿದರೆ ಮೃಗವೆಂಬರು, ನುಣ್ಣುನಾಡಿದರೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಎಂಬರು, ಹೊನ್ನ ಬಯಸಿದರೆ ಜಾಣನೆಂಬುವರು, ಹೆಣ್ಣು ಬಯಸಿದರೆ ವೀರನೆಂಬರು, ಮಾನದಿಂದಿದ್ದರೆ ಪಂಡಿತನೆಂಬರು, ಭಾಷಣದ ಮಳೆ ಗರೆದರೆ ಭೇಷೆಂಬರು, ಆಡಿದರೆ ಬೇಡೆಂಬರು, ಮಾಡಿದರೆ ಮೂಢನೆಂಬರು, ಜಾತಿಯ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬಾಲವಿಲ್ಲದ ಕೋತಿ ಎಂಬರು, ಜಾತಿಯಾ ಮೆರೆದರೆ ಐನಾತಿ ಎಂಬರು, ಉಪವಾಸವಿದ್ದರೆ ತೋಳ ಮೇಲಿರಿಸಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡ್ವರು, ಉಂಡರೆ ಸುತ್ತ ತಾವೂ ಕೂರುವರು, ಕಾರು ಹತ್ತಿದರೆ ಅದನು ಎಲ್ಲರ ಸೊತ್ತೆಂಬರು, ನಡೆದರೆ ನಾಚಿ ಕಿಚ್ಚೆಂಬರು, ಈ ಜನವ ಸೋಲಿಸುವ ಪರಿ ಎಂತೋ, ತಿಳಿಯದೆಂದಳು ಕೊರವಂಜಿ ಕಾಯುವಪರಂಜಿದೇವಿ

—ಸಾಟಾಳಿ.

ಮುಖ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಒಂದು ಬಹಿರಂಗ ಪತ್ರ

ಮಹಾ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮುಖ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ,

ನಿಮಗೆ ಮೊಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೀ ಕುಮಾರ್ ಮಾಡುವ ಶರಣಾರ್ಥಿಗಳು. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಸಚಿವರನ್ನಾಗಿಸಲು ನಾನೂ ನನ್ನ ಅಳಿಲು ಮೊಟ್ಟನ್ನು ಈ ಮೊದಲೇ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೆ. ಪ್ರತಿಫಲಾಪೇಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಈ ಬಹಿರಂಗಪತ್ರವನ್ನು ಒರೆದಿದ್ದೇನೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಆದರೂ ನೀವುಗಳು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಮಾಡುವ ಸರ್ಕಾರದ ಹುಕುಂಗಳು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನಮ್ಮಂತಹವರನ್ನೂ ಅಧಃಪಾತಗಳಿಗೆ ನೂಕಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಘನವಾದ ಮಿಕ್ಕ ರಾಜ್ಯಭಾರಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರದೇ ಇರಲೆಂದು, ಈ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೂ ನಿಮಗೆ ಅಭಿಮತ ಕೊಟ್ಟು ಅಟ್ಟಕ್ಕೇರಿಸಿದ ಮಿಕ್ಕವರಿಗೂ ಇದೇ ರೀತಿ ಕಷ್ಟಪರಂಪರೆಗಳು ಬಂದಿದ್ದರೆ, ಅವರೂ ಅವರವರ ಅಹವಾಲುಗಳನ್ನು ನಿಮಗೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದೇ ನನ್ನ ಸದಾಶಯ.

ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ ! ಹೋದ ಶನಿವಾರ. ಹಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಬುಡುಬುಡುಕೆಯನನು, ನನ್ನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ಲೀಲಾ ಕೊಟ್ಟ ಎಂಟಾಣಿಯನ್ನು ಅಂಗೈಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ “ಮಾತಾಯಿ! ಈ ರಾತ್ರಿ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಕಾಣುತ್ತೀರೋ ಆ ಕನಸನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಧನಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತೆ” ಎಂದು.

ಮಾರನೇ ಬೆಳಗಿನ ರೂಗುವ ೫, ೫-೩೦ ಹೊತ್ತಿಗೆ “ಅಂದ್ರೇ! ಅಂದ್ರೆ!! ಬೆಳಗಿನ ರೂಗುವದ ಕನಸೂ ಅಂದ್ರೆ” ಎನ್ನುವ ಉಸಯರಾಗ ಕೇಳಿಸಿದಾಗ ನಾನು ಎಚ್ಚರವಾದೆ “ಏನು ಬಂತೆ ನಿನಗೆ? ಭಾನುವಾರ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಸೂರ್ಯ ಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆಂತ ಮೊದಲೇ ನನ್ನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಾ ಇದೀಯಲ್ಲೇ! ವಾರಕ್ಕೊಂದು ದಿನವಾದರೂ ಏಳು ಗಂಟೆಗೆ ಏಳೋಣ ಅಂತಿದ್ದರೆ, ಅವತ್ತೂ ಎಂದಿನಂತೆ ೫-೩೦ಕ್ಕೆ ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತೀಯಲ್ಲೇ!” ಎಂದು ಗೋಳುಗೀತ ಹಾಡಿದೆ.

“ಹಾಗಲ್ಲಾ! ಅಂದ್ರೆ! ನಿನ್ನ ಬುಡುಬುಡುಕೆಯನನು ಹೇಳಿದ್ದು ಜ್ಞಾಪಕವಿಲ್ಲವೇ-ಅಂದ್ರೆ! ಬೆಳಗಿನ ರೂಗುವ ಕನಸು ಬಿದ್ದು ಎದ್ದೆ ಅಂದ್ರೆ. ನೀವು ಮಹಾರಾಜರ ಹ ಉಡುಪು ಧರಿಸಿ ಆನೆ ಮೇಲೆ ಸವಾರಿ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಿರಿ, ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಊರಾಚೆ ಅವರು ಬನ್ನಿಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ತರಹಾನೇ ನೀವೂ ಊರಾಚೆ

ಜಯನಗರದ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದಿರಿ. ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಶಂಖ, ಶುಶ್ರುರಿ, ಕಹಳೆ ಕೊಂಬು ಕೂಗುತ್ತಾ ಇತ್ತು ಅಂದರೆ—ಹಕ್ಕಿಗಳೂ ಹಾವುಗಳೂ ಕೂಡ ಸಾಲ್ಗಟ್ಟು ನಮಸ್ತೇ ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದುವು. ಕಳ್ಳರು ಕಾಕರೂ ಕೂಡ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಅವಕುಂಠನ ವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ತೆರೆದ ಮೊಗದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅಂದ್ರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನ. ಕಡೆಗೆ ನೀವು ಕಂಠಿಮಾವನ ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರ ಇಳಿದಿರಿ. ಕಂಠಿಮಾವ ನಿಮಗೆ ನಜರ್ ಒಪ್ಪಿಸಿದರು ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನನಗೇ ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿರಿ ಅಂದ್ರೆ !. “ಲೇ! ಸತಿಕುಲ ಶಿರೋಮಣಿ ನಿನ್ನ ಪತಿಸೇವೆಗೆ ನಾಂ ಮೆಚ್ಚಿ ಈ ಪಾಂಡೋಷಕವನ್ನಿತ್ತಿರುವೆ” ಎಂದು ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕೇಳೋ ಹಾಗೇ ಹೇಳಿದೀರಿ ಅಂದ್ರೆ ! ಇವತ್ತು ಹೇಗೂ ಭಾನುವಾರ ! ಕಂಠಿಮಾವನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬನ್ನಿ ಅಂದ್ರೆ. ಒಂದು ವರ್ಷ ಆಯ್ತು ಕಂಠಿಮಾವ ಜಯನಗರದಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಗೃಹಸ್ಥವೇಶ ಮಾಡಿ. ಅವತ್ತಿನಿಂದ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ನೀವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗೇ ಇಲ್ಲ. ಬಸ್ ಇಲ್ಲ, ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳು ಇದೆ, ಹಾವು ಹುಳು ಇರುತ್ತೆ ಅಂತ ನೆಪ ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ದಿರಿ. ಇವತ್ತು ಹೋಗಿ ಬನ್ನಿ ಅಂದ್ರೆ!!”

ಎರ್‌ಕ್ರಾಫ್ಟ್‌ಗೆ ಬೈಸಿಕಲಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ ನಾನು ಏಳು ಗಂಟೆಗೆ ಬೈಸಿಕಲ್ ಒತ್ತುವ ಅಭ್ಯಾಸ. ಭಾನುವಾರವಾದರೂ ಎದ್ದಿದ್ದಾಯ್ತು. ದಿನಚರಿಯಂತೆ ನಡೆದೇ ಬಿಡೋದು ಅಂದುಕೊಂಡು, ಆರು ಗಂಟೆಗೆ ಮುಖ ಕೆರೆದುಕೊಂಡು, ಆರೂವರೆಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಆರೂಮುಕ್ಕಾಲಿಗೆ ಅರ್ಧ ಬೆಂದ ರೊಟ್ಟಿಯ ಚೂರನ್ನು ಅರ್ಧ ಕಾದ ಕಾಫಿಯಲ್ಲಿ ನೆನೆಸಿ ತಿಂದು, ಏಳಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಜಯನಗರದ ಕಡೆಗೆ ಬೈಸಿಕಲ್ಲನ್ನು ಹತ್ತಿ, ತಿರುಗಿಸಿದೆ.

ಎಂಟಕ್ಕೆ ಜಯನಗರ ಸೇರಿದೆ. ಎಂಟೂ-ಐದಕ್ಕೆ ಕಂಠಿಮಾವ ನನ್ನನ್ನು ಬಲುಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ದೇವರ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ “ನೋಡು ಕುಮಾರು ! ನಿಮ್ಮ ಅಮ್ಮ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಚಿನ್ನದ ಮುಲಾಮಿನ ಗೌರಿಯನ್ನು ಆಕೆ ಸಾಯುವಾಗ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನೀನು ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಿರು ಕಂಠಿ ಇದನ್ನು. ನಮ್ಮ ಕುಮಾರು ಮದುವೆಯಾದಾಗ ಅವನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಇದನ್ನು ಪೂಜಾವಸ್ತುವನ್ನಾಗಿ ಕೊಡು” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಳು. ನಿನ್ನ ಮದುವೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ರಂಗೂನಿ ನಲ್ಲಿದ್ದೆನಾದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅದೂ ಇದೂ ತಾಪತ್ರಯದಲ್ಲಿ ಮರೆತೇ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಇವತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನಾನೇ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ನಂತರ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ತರೋಣ ಎಂದಿದ್ದೆ. ದೈವಸಂಕಲ್ಪ ! ನೀನೇ ಬಂದೆ ನಿನ್ನ ವಸ್ತು ನೀನೇ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ದೇವರಿಗೆ ಪ್ರೀತಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಒಂದು ಸಂಪುಟವನ್ನು ಸಾರುಮಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಿದ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಹತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ

ನನ್ನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಕೂತ ಕಡೆಯೇ ತಡವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ “ಎಲಾ ! ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಪ್ರಾಯ್ ಹೇಳಿದಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತದಲ್ಲ” ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆ.

*

*

*

ಇದಾದ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಮೇಲೆ ತಿರುಗಿ ಶನಿವಾರ ಬುಡುಬುಡುಕೆಯವನು ಬಂದ, ತಿರುಗಿ ಎಂಟಾಣೆ, ತಿರುಗಿ ಅಂದೇ ಭವಿಷ್ಯ. ತಿರುಗಿ ಭಾನುವಾರ ಐದೂವರೆಗೆ ಉದಯರಾಗ, ಕನಸಿನದು. ಆದರೆ ಈ ಸಾರಿ ಕನಸು ವಿಚಿತ್ರ. ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು, ನಾಗಾಲೋಟ, ತುಂತುರು ಹನಿ, ಬಿಳಿ ಬಾವುಟ, ಕೆಂದುಟೆ, ಕಪ್ಪು ಕನ್ನಡಕ, ರಂಗಾ ರಂಗಿ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು, ನೋಟಿನ ಕಂತೆ, ಗುಸುಗುಸು, ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯರು, ಕಾಮಣ್ಣಗಳು, ಕಡೆಗೆ ಷರ್ಟ್‌ಲ್ಲದ ಬರೀ ತಮಿಳುದೋತ್ರದ ದಾರಿಹೋಕ.

“ಈ ಹುಚ್ಚು ಹುಚ್ಚು ಕನಸು, ಏನೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಅಂದ್ರೇ” ಅಂದಳು ಖಿನ್ನಳಾದ ಲೀಲಾ.

“ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹೆಸರು ನಿನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕ” ಅಂದೆ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ನಾನು ; ಮನಸ್ಸು ತಳಮಳಗುಟ್ಟುತ್ತಿತ್ತು.”

ಉಂಗಿ ಉಟ್ಟ ದಾರಿಹೋಕ ಅಂಭಾ ಭವಾನಿ ಗೊಂದಲ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ ಅಂದಳು ಲೀಲಾ ; ಏನು ತಿಳಿಯದವಳು ಲೀಲಾ.

“ಅಂಭಾ ಭವಾನಿ” ಹೆಸರಿನ ಕುದುರೆ ಸರಲೊ ಕಮಿಡಿಯವರದ್ದು. ಪ್ರಾಯದ್ದು, ಕೆಚ್ಚಿನದು. ಉಬ್ಬಿದೆಯೆ ಆ ಅಂಭಾ ಭವಾನಿ ಯಾವ ಶಿವಾಜಿ ಯನ್ನಾದರೂ, ಯಾವ ಅವುರಂಗಜೇಬನನ್ನೂ ಮುಳುಗಿಸುವ ಛಾತಿಯುಳ್ಳದ್ದು. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಕೆಚ್ಚೇರಿತು.

“ಲೀಲಾ ! ಲೀಲಾ !! ದೇವರೇ ಬುಡುಬುಡುಕೆಯವನಂತೆ ನಿನಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ವರ ಕೊಟ್ಟಿದಾನೆ ಕಣೇ ! ನಿನ್ನ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ನಾನೂ ಬದುಕಿದೆ ಕಣೇ ! ನಿನ್ನ ಕನಸೆಲ್ಲಾ ರೇಸ್‌ಕೋರ್ಸ್‌ನೇ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ಕಣೇ ! ಮುಂಬರುವ ಕುದುರೆ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂಭಾ ಭವಾನಿ ಮೊದಲಿಗಳು ಕಣೆ. ಬುಡುಬುಡುಕೆಯವನು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ, ಹುಲಕ್ಕೆ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಕಣೇ ! ಇರುವ ಚಿನ್ನದ ಸರಿಗೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಡವಿಟ್ಟೋ ಮಾರಿಯೋ, ಆದಷ್ಟು ಹಣ ಶೇಖರಿಸಿ ಅಂಭಾ ಭವಾನಿ ಮೇಲೆ ಈ ವರ್ಷದ ಕುದುರೆ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಡುತ್ತೇನೆ ಕಣೆ. ಬಂದ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿನಗೇ ಕೊಟ್ಟು, ನನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತದನಂತರ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು, ನಿನ್ನ ನೆರಳಿನಲ್ಲೇ ಸುಖವಾಗಿ ಬಾಳಸಾಗಿಸುತ್ತೇನೆ ಕಣೇ” ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಭಾನುವಾರ ಬೇಗ ಎದ್ದ ನಾನು ಎಂದೂ ಇಲ್ಲದ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಲೀಲುವನ್ನು ಮಲಗಿರಲು ಹೇಳಿ, ನಾನೇ ಕಾಫಿ ಕಾಯಿಸಿ, ಅವಳಿಗೊಂದು ಬಟ್ಟಲು ಕಾಫಿಯನ್ನು ಮಲಗಿದ್ದಲ್ಲೇ ಕುಡಿಸಿ, ನಂತರ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ, ಸೂರ್ಯನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ನಂತರ ಲೀಲಾ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು ಕಾಫಿ ಮುಗಿಸಿ, ಎಷ್ಟು ಹಣ ಶೇಖರಿಸ ಬಹುದು. ಕುದುರೆ ಜೂಜಿನ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎಂದು ಪಟ್ಟಿ ಬರೆಯಲು ಶುರುಮಾಡಿದೆ. ಅದು ಮುಗಿಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಒಟ್ಟು ಮೊಬಲಗು ೮೦೦ ಆಗಿತ್ತು. ಅಂಭಾ ಭವಾನಿ ೧-೧೮ ಖಂಡಿತ. ಅಂದರೆ ಲಾಭ ೧೩೬೦೦!!!

ನಂತರ ಭಾನುವಾರದ ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ನೋಡಿದೆ!!!

*

*

*

ನೀವುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಈ ವರ್ಷ ಕುದುರೆ ಪಂದ್ಯ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಅಂತ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿರುವ ಸುದ್ದಿಯಿತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ.

ನನ್ನ ಆಶಾಗೋವುರ ಕಳಚಿ ಬಿತ್ತು.

ಉಂಗಿ ಸುತ್ತಿದ ಅರೆಬೆತ್ತಲೆ ಮೈಯ್ಯ ದಾರಿಹೋಕನಾಗಿದ್ದ ನಾನು ಅದೇ ರೀತಿ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆಯೇ ಆಯಿತು.

*

*

*

ನೀವುಗಳೇನೋ ಸುಖಾಸೀನರಾಗಿ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹಾಗೆ ಕೂರಿಸಿದವರಾದ ನಮ್ಮನ್ನು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ-ತರದೆ ಆ ರೀತಿ ಹುಕುಂ ಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಸಂಖ್ಯಾಒಲಿ! ಅಸ್ತು ಕೂಡ ಆಯಿತು. ಆದರೆ, ಆದರೆ, ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ! ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮಂತಹ ಬೆಂಬಲಿಗರಿಗೆ, ಬರಬಹುದಾದ ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಬಾರದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ!! ಇದು ನ್ಯಾಯಮಾ! ಶ್ರೀರಾಮ ಚಂದ್ರ ಪ್ರಿಯಾ!!

ಇತಿ ನಿಮ್ಮ ಬೆಂಬಲಿಗ,
ನೊಂದ ಕುವಾರು. ಹಾಗೂ
ಲೀಲಾವಿನ ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟಿನ ಗುರುತು ಕೂಡ.

ವರಿ

ಒಬ್ಬನೆ ಇದ್ದರೆ, ಹೆದರಿಕೆ ಎನಗೆ !

ಎಕಾಂತವೆ ಸಲ್ಲದು, ನರಗೆ.

ಕ್ಲಬ್ಬಿಗೂ ಪಾರ್ಟಿಗೂ

ವಿಧಿ ಇರದಿದ್ದರೆ, ಮೀಟಿಂಗೊಂದಕೆ

ಹೋಗಲೆಬೇಕು, ಕೂಡಲೆ ನಾನು.

ಒಬ್ಬನೆ ಇದ್ದರೆ,.....

ಮಾಡಿ ತಪ್ಪುಗ

ಳಾಡಿದ ಸುಳ್ಳುಗ

ಳಿಳಿಸಿದ ಹೆಂಡಗ

ಳುಳುಕಿದ ನಡತೆಗಳಿತ್ತಾ ಲಂಚಗ

ಳೀಯದ ಸಾಲಗಳೆಳವಡಿಸಿದಾ ಅನ್ಯಾಯಗ

ಳದುಮಿದ ದುಃಖಗಳೆಳಿಸಿದ ಧರ್ಮಗ

ಳೆಲ್ಲವು ಎನ್ನನು ಆವರಿಸಿ

ಪೀಡಿಸಿ ಕಾಡಿಸಿ ವರಿಯನು ಏರಿಸಿ

ಕುತ್ತಿಗೆ ಹಿಡುಕಿ ಎಬ್ಬಿಸಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ

“ಹೋಗೋ! ಹೇಡಿ! ಏಳೋ! ಪಾಪ !

ನಿನ್ನಂತಿರುವಾ ಇತರರ ಗುಂಪಲಿ

ಸಾಚಾ ಇಸಮಿನ ವೇಷವ ಧರಿಸಿ

ನಾಟಕವಾಡೋ”, ಎನ್ನುವುವು.

ಕ್ಲಬ್ಬಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಎಲ್ಲರು ಸೇರಿ

ಬಲ್ಲರ ಜೈದು, ಉಳಿದರಿಗಿಂತ

ನಾವೇ ಜಾಣರು,

ಅವರಾಗಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ತಿಂಟರು,

ನಾವೇ ವಾಸಿ, ಉಳಿದವರೆಲ್ಲ

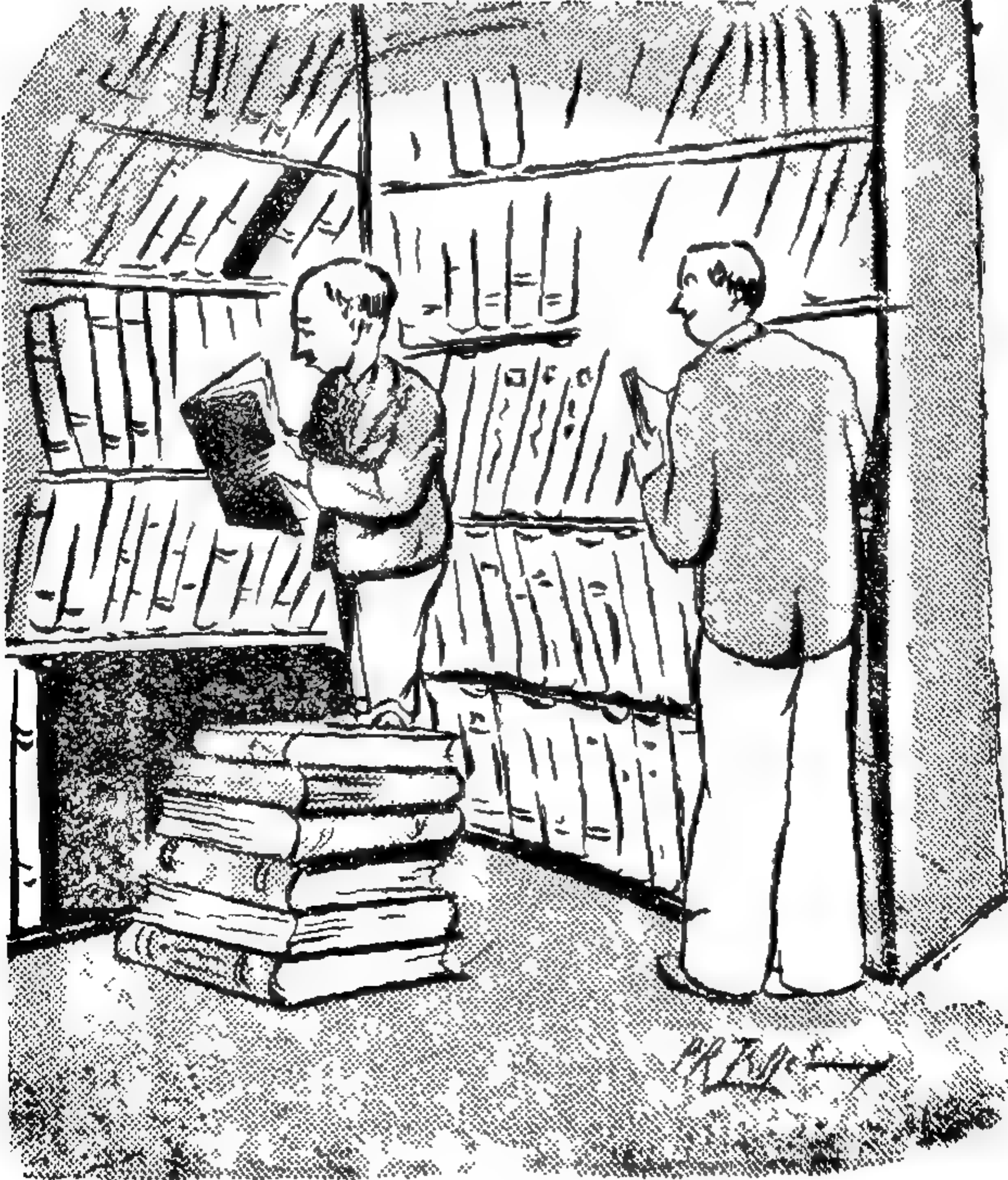
ನಾಲಾಯಕ್ಕು ಎನ್ನುತ ಟೀಕಿಸಿ

ಶಾಂತಿಯ ಪಡೆವೆವು.

ಹತ್ತುಮನೆಗಳ ಹಾಳು ಗೈದ, ಆ
ಮುತ್ತುಕೃಷ್ಣನ ನೋಡಿದಾಗ,
ಎಡಗೈನೀಟದಿ ಪ್ರವೀಣನೆನಿಸಿದ, ಆ
ಗಡವ, ಸೋಮನ ಕಂಡಾಗ,
ಶುದ್ಧ ಶುಂಠಕಾಯಿಯಾದರು, ಆ
ನೌಕರಿ ಹೊಡೆದಾ ತಿಮ್ಮನ ನೋಡಿ,
ನಾನೇನಂತ ಪಾಪಿಯೆ ಅಲ್ಲ,
ಎಂಬ ಮುಲಾಮನು ಮನಸಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ
ಮಂದಿಯ ನಡುವೆ
ಸುಖದಿಂದಿರುವೆ.

—ನಾಕ

ಊರಿಗೊಬ್ಬ ಅಜ್ಜಿ

ನೆಟ್ಟೂರು ಬಿಟ್ಟು ತಲಕಾಡಿನ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಾಹನಗಳನ್ನು ತುಳಿ ಯುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆವು — ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ನಾನು ಮುಂದೆ—ರಾಜ. ಚಂದಿ— ಹಿಂದೆ. ಸುಭಾಷಣೆ ತುಸ ಹಿಡಿತದಲ್ಲೇ ಇತ್ತು. ಯಥಾಪ್ರಕಾರ — ನಮ್ಮ ಮಾನ ಭಂಗಮಾಡಿದ—ಚಂದಿ.

“ನೆಟ್ಟೂರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಭೇನ ಪೂರ್ತಿ ನೋಡಬೇಕಿತ್ತು ಕಣೋ” ಅಂದ.

“ಯಾಕೋ!” ಅಂದ ರಾಜ.

“ಯಾಕೆಲ್ಲ — ಅದೇನು ಆ ಬಾಲಿಕೆಯರ ಸಮಾರಂಭ ನಾಟ್ಯದಲ್ಲೇ ಮುಗಿತೋ—ಅಥವಾ ಮತ್ತೆನಾದ್ರೂ ಇತ್ತೇ—ಅಂತ.”

“ಒಂದು ವೇಳೆ—ನಾಟ್ಯದಲ್ಲೇ ಮುಗಿದಿದ್ದರೆ ನೀನೇನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ” ಅಂತ ಕೇಳಿದ ರಾಜ.

“ನಾನೊಂದು ಭಾಷಣ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೆ.”

ನನ್ನ ಮಾನವನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಿದೆ.

“ಸಧ್ಯ—ಹಾಗಿದ್ದರೆ ನಾನು ನೆಟ್ಟೂರು ಬಿಟ್ಟದ್ದು ಕ್ಷೇಮವೇ ಸರಿ” ಅಂದೆ.

ಚಂದಿ ಷುರುಮಾಡಿದ—

“ನೋಡೋ—ನಾನು ಈ ಯಾತ್ರೆ ಹೊರಡುಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಒಂದು ಬಾರಿ ನನ್ನ ಸೋದರತ್ತೆ ಮಗ—ಲಕ್ಷ್ಮಣ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ—ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು—ತನ್ನ ಸಂಬಳವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ಅಮೇರಿಕಾದ ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹಾಕೇ ಹಾಕೇ ಮುಂಡಮೋಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ! ಅವತ್ತು ಏನೋ ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು ಬಂದು ಈ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸಮಾಚಾರ ಬಂತು. ನಂಗೂ ಬಹಳ ಭೋದಿಸಿದ—ಲಕ್ಷ್ಮಣ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಲೇ ಹೋಗಿ ಇರೂಂತ....ಅದಿರಲಿ! ಹಾಗೇ ಒಂದು ಮಾಸಪತ್ರಿಕೇನ ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ಲೇಖನ ಓದೂಂತ ಕೊಟ್ಟ. ಅಮೇರಿಕಾದ ಯಾವುದೋ ಹಳ್ಳಿಯಂತೆ....‘ಕ’ ಕಾರದಿಂದ ಶುರುವಾಗುತ್ತೆ....ಮಿಕ್ಕಾಡೋನೋ —ಚಿಕ್ಕಾಡೋನೋ ಇರ್ಬೇಕು....”

“ನಿನ್ನ ತಲೆ....ಯಾವುದೋ ಹಳ್ಳಿ — ಮುಂದೆ ಹೇಳು!” ಅಂದೆ.

ಚಂದಿ ಮುಂದುವರಿಸಿದ

ಆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಏನೂ ಇರ್ಲಿಲ್ಲ—ಹಳ್ಳಿಯೇ ಇರ್ಲಿಲ್ಲ—ದಟ್ಟ ಕಾಡು. ಹೀಗೆ ಯಾವುದೋ ಸೇತುವೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೋ ಏನೋ—ಮರದ ಹಲಗೆಗಳು ಬೇಕೊಂತ ಕಾಡು ಕತ್ತರಿಸೋಕೆ ಕೂಲಿಗಳು ಬಂದರು. ಕೆಲವು ಗುಡಿಸಲುಗಳು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಊರು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರು. ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳಲ್ಲೇ—ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೋಟೆಲು, ದಿನಸಿ ಅಂಗಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಹೀಗೇ ಇದ್ದಾಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೇ ಮರ ಕಡಿಯೋ ಕೆಲಸ ಕೈದು ಮಾಡಬೇಕಾಯ್ತು. ಆಗ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮುಂದೇನು ಗತಿ!—ಅನ್ನವ ಹಾಗಾಯ್ತು. ಹಳ್ಳಿ ಬಿಡಲೇ ಬೇಕು! ಕಾಡು ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ! ಆ ಹಳ್ಳಿಯ ಜೀವನೋಪಾಯ! ಈಗ ಅದೂ ಖಾಲಿ! ಸರಿ — ಎಲ್ಲರೂ ಸಾಮಾನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹಳ್ಳಿಬಿಡಲು ತಯಾರಾದರು — ಆ ಹಳ್ಳಿಯೂ ಒಂದು “Ghost Town” ಅಂದರೆ ಭೂತದೂರು ಆಗುವದರಲ್ಲಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ತಯಾರಾದರು — ಒಬ್ಬ ಹಣ್ಣು ಹಣ್ಣು ಮುದುಕಿಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು!

“ಈ ಹಳ್ಳಿ ಬಿಡುವುದು ಬೇಡ” ಅಂದಳು.

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯ್ತು! ಕೆಲವರೆಂತೂ ಆಕೆಯನ್ನು ಅರುಳು ಮರುಳು — ಅಂದರು.

“ಏಕೆ ಅಜ್ಜಿ—ಇಲ್ಲಿನಿದೆ ನಮಗೆ” ಅಂತ ಕೇಳಿದರು.

ಅದಕ್ಕೆ ಅಜ್ಜಿ ಅಂದಳು—

“ಇಲ್ಲಿನಿಲ್ಲ! ಇದು ನನ್ನ ಹಳ್ಳಿ ಅನ್ನವ ಭಾವನೆ ಮಾತ್ರವಿಲ್ಲ. ಈ ಹಳ್ಳಿ — ‘ನನ್ನ’ ಹಳ್ಳಿ ಅಂದುಕೊಳ್ಳಿ—ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಇರುತ್ತೆ” ಅಂದರು.

ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ಥಂಭೀಭೂತರಾದರು. ನಿಜ—ಅದುವರಿಗೂ ಯಾವನಿಗೂ ಈ ಈ ಯೋಚನೆ ಇರಲಿಲ್ಲ—“ನನ್ನ” ಹಳ್ಳಿಯ ಭಾವನೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ!

ಕಟ್ಟಿದ ಸಾಮಾನುಗಳು ಹಾಗೇ ಉಳಿದವು. ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಯೋಚಿಸಿದರು. ಒಂದು ಸಭೆ ಸೇರಿದರು - ಅಜ್ಜಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ.

ಅಜ್ಜಿ ಹೇಳಿದಳು—

“ಮಕ್ಕಳಿರಾ—ಈ ಸ್ಥಳವೂ ದೇವರು ಕರುಣಿಸಿರುವ ನಾಡು—ನ್ಯಾಯಾರ್ಕ್ ಚಿಕಾಗೋ, ಇವುಗಳ ಹಾಗೆ! ನಿಮ್ಮ ತಾತ ಮುತ್ತಾತಂದಿರು ಆ ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು

ಇಲ್ಲಿ ಸಿಗುವಂತಹ ಮಣ್ಣು ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದಲೇ ಕಟ್ಟಿದರು. ನೀವು ಯಾಕೆ ಇಲ್ಲೊಂದು ಪಟ್ಟಣ ಕಟ್ಟಬಾರದು?" ಅಂದಳು.

“ಹೇಗೆ ಅಜ್ಜಿ? ನಾವೆಲ್ಲಾ ನಿಸ್ಸಹಾಯಕರು?”

“ನಿಸ್ಸಹಾಯಕರು? ನೀವು ನೂರಿಪ್ಪತ್ತು ಜನರಿದ್ದೀರಿ. ಅಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಿಗೂ ಬಾಕಿ ನೂರ ಹತ್ತೊಂಭತ್ತು ಜನರ ಸಹಾಯವಿದೆ—ಮನೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ. ಕಾಡು ಹಾಳಾಯ್ತು—ಒಳ್ಳೆಯದಾಯ್ತು—ಭೂಮಿ ನಮಗುಳಿಯಿತು. ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ—ನಿಮ್ಮ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರು, ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ಭೂಮಿಗೆ ಬರಮಾಡಿ. ನೋಡಿ—ಸೂರ್ಯ—ಈ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ಉದಯಿಸುವ ಹಾಗೆ—ಅಮೇರಿಕಾದ ಬೇರಾವ ಕಡೆಯೂ ಉದಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ—ಹಾಗೇ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮ! ಹೇಳಿ—ನಮ್ಮ ಸೂರ್ಯ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಸೂರ್ಯನಿಗಿಂತಲೂ ಜೆನ್ನಾಗಿದ್ದಾನೆ—ಎಂದು.”

ಎಲ್ಲರೂ ತಲೆ ತೂಗುತ್ತಿದ್ದರು.

“ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಾ—ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ — ಒಂದು ಹೊಲಿಯುವ ಯಂತ್ರ ಸಂಪಾದಿಸಿ—ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ನೆರವಾಗಿ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಣ್ಣುಗಳಿವೆ—ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಳಿವೆ—ಅವುಗಳಿಂದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಪಟ್ಟಣದ ಜನರನ್ನು ಮರುಳುಮಾಡಿ!.....”

ಎಲ್ಲರೂ “ತಥಾಸ್ತು!” ಅಂದರು.

ಈಗ ಅಂದರೆ—ಅಜ್ಜಿಯ ಮಾತು ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗಾಯ್ತು—ಈಗ ಆ ಹಳ್ಳಿ ಊರಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಮರದ ಸಾಮಾನಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಿದೆ. ಹಣ್ಣಿನ ರಸಗಳ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಿದೆ—ಒಂದು ಶಾಲೆ ಇದೆ—ಊರಿನ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಭತ್ಯೆ ಕೊಟ್ಟು ಒಬ್ಬ ಮಾಪ್ಪರನ್ನು ಕರೆತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇದೆ—ಊರಿನ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಭತ್ಯೆಕೊಟ್ಟು ಒಬ್ಬ ಡಾಕ್ಟರನ್ನೂ ಕರೆತಂದಿದ್ದಾರೆ—ಈಗ ಅಂದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಅದೇ ಊರಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಅಂದರೆ ಅಮೇರಿಕದ ವಿಧಾನ ಸಭೆಗೆ—ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನೂ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ....

“ಸದಸ್ಯನೇ ಏನು? ಮುಂದೆ ಅಮೇರಿಕದ ಅಧ್ಯಕ್ಷನೇ ಆ ಊರಿಂದ ಬರಬಹುದು” ಅಂದೆ ನಾನು.

“ನಿಜ—ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಅಂತಹ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಅಡುಗೂಲಜ್ಜಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ....”

ಹೌದು—ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಅವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಜನರನ್ನು ಒದಗಿಸೋಕೆ ಒಬ್ಬ ಅಜ್ಜಿಬೇಕು—ಅಂದುಕೊಂಡೆ.

—ಕೇಶ.

ಕಡೆಯ ನುಡಿ

ದೇವರ ಗುಡಿ ಕಡೆ, ಮುಖವನು ತಿರುಗಿಸಿ
 ಮಲಗಿಸಿ, ಎನ್ನನು ಮಕ್ಕಳಿರಾ !
 ಗೀತಾಗ್ರಂಥವ ಕೈಯಲ್ಲಿರಿಸು, ಜಪಸರ ಎಲ್ಲೋ ?-ಬೇಗ ಕೊಡು !
 ಜಿಂಕೆಯ ಚರ್ಮ, ಗಂಗಾಜಲ-ಆ
 ವಿಭೂತಿಪೊಟ್ಟಣ, ತಾಯಿತೆ, ಕುಂಕುಮ ತನ್ನಿರಿ ಬೇಗ, ಹತ್ತಿರಕೆ !

* * *

ಹೆಣ್ಣೆಗು ಗಂಡಿಗು ಅಪ್ಪನ ಆಸ್ತೀ, ಸಮಸಮ ? ಅಯ್ಯೋ !
 ಕಲಿಯುಗ ಬಲಿಯಿತು, ಇನ್ನಿರಲಾರೆ !
 “ಬದುಕಲೆ ಬಾರದು ಹಾಳೇ ಲೋಕದಿ ಎನ್ನುತ ಕೈಯಲಿ ಗೀತೆಯ ಹಿಡಿದು
 ಗಂಡನ ಪಾವನ ಹೆಂಡತಿ ಒತ್ತುವ ವೈಕುಂಠಕ್ಕೇ ಹೋದರು ಶಾಸ್ತ್ರೀ”
 ಎಂದೇ ಬರೆಯಿರಿ, ಪೇಸರಿಗೆ.
 ಕೂಸಿಗೆ ಮದುವೆಯೇ ಕೂಡದು, ಎಂದರು ! ಆದರು, ಉಸಿರನು ಹಿಡಿದಿದ್ದೆ.
 ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮುನ್‌ಸೀಫ್ ನೌಕರಿ ಕೊಟ್ಟರು, ಆದರೂ, ಪ್ರಾಣವ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.
 ಗೌರ್ನರ್ ಗಿರಿಯನು ಎರಿದಳಾಕೆ ! ಆಗಲು, ನಾನು ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿಯದೆ
 ಹರಹರ ಎನ್ನುತ ಬದುಕಿದ್ದೆ.
 ತಾಳಿಯಕೆತ್ತು ಪತಿದೇವನ ಮುಖಕೆಸೆದರು, ತಪ್ಪಿಲ್ಲೆಂದರು ನೆಹರು,
 ರಾಮಾ ! ಎನ್ನುತ ಕಾಲನು ಚಾಚಿದೆ.
 ಹೆಣ್ಣೆಗು ಗಂಡಿಗು ಅಪ್ಪನ ಆಸ್ತೀ ಸಮಸಮ ! ...ಅಯ್ಯೋ !
 ಇನ್ನೀ ಲೋಕದಿ ಇರಲಾರೆ !
 ತಿರುಗಿಸಿ ಮಲಗಿಸೊ, ಜಪಸರ ಎಲ್ಲೋ ?

—ನಾ, ಕಸ್ತೂರಿ

ಮುಖಭಂಗ

ಯಾವತ್ತೂ ಆಕೆ ನನ್ನ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂತವಳೇ. 'ಲಂಗಾ ಗೆಳತಿ' ಯಾದಾಗಿನಿಂದ ಆರು ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿ ಆಗುವವರೆಗೂ! ಬೊಂಬೆಯಾಟದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಿಂಡಿಯೆಲ್ಲ ತಾನೇ ಲಪಟಾಯಿಸಿ ನನ್ನ ಬಾಯಿಗೆ ಒರೆಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಶಾಲೆಯಲ್ಲೂ ಆಷ್ಟೇ ಹೊಸ ಸೀರೆಯನ್ನುಟ್ಟು ಖುಷಿಯಾಗಿ ಹೋದೆ ನೆಂದರೆ ಅದು ನಮ್ಮಮ್ಮನದೋ ಅಕ್ಕನದೋ ಎಂದು ಸಾಧಿಸಿಬಿಡುವಳು ; ತಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಲೆಖ್ವೆವೊಪ್ಪಿಸಿದರೆ 'ಕಾಪಿ'ಯೆಂದು ಕೂಗಿ ಮೂಗು ಮುರಿಯುವಳು, ಆಟಕ್ಕೆ ಸೇರಿದರೆ ಏಟು ಬೀಳಿಸಿ ಕಾಟ ಕೊಡುವಳು, ಆಡದೆ ಮೊಂಡಾಗಿ ಕೂತರೆ 'ಗಂಡನ ಚಿಂತೆ' ಎಂದು ಹಂಗಿಸುವಳು !

ನಂತರದಲ್ಲೋ! ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆಂದು ಬಂದ ನಗದೂರು ನಾಗೇಶ, ನೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅವಳನ್ನೇ ಆ ಮೇರು ಪರ್ವತವನ್ನೇ, ಮೆಚ್ಚಿ ಮದುವೆಯಾದ ! (ಅವಳು ಐದೂಮುಕ್ಕಾಲು ಅಡಿ, ಹನ್ನೊಂದು ಸ್ತೋನು, ನಾನು ನಾಲ್ಕೂವರೆ ಅಡಿ, ಆರು ಸ್ತೋನು !). ಈಗಲೂ ಅವಳಾತ ನಮ್ಮೋರ ಮೇಲ್ಗಡೆ 'ಹೆಡ್' ಗುಮಾಸ್ತೆ !

ಜಯನಗರದಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಸಧ್ಯ ದೂರದಲ್ಲಾದರೂ ಇದಾಳಲ್ಲಾ ಎಂದು ! ಆದರೆ ನನ್ನ ದುರ್ದೈವ ! ಬೆನ್ನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಭೇತಾಳದಂತೆ, ಈಗ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಂದ ಮೂರುದಿನಕ್ಕೊಂದು ಸಾರಿ ತಪ್ಪದೆ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೂ ನನಗೂ ಭೇಟಿ ! ಹತ್ತೂವರೆ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವಳು ಜಯನಗರದಿಂದ, ನೆಟ್ಟುಲ್ಲಪ್ಪ ಸರ್ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಅದೇ ಬಸ್ಸಿಗೆ. ವಾಯುನೋವಿಗೆ ಕರೆಂಟ್ ಕಾಸುಕ್ಕೆ ಅವಳು ಏಕ್ವೋರಿಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ, ನಾನು ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ ದಂತ ವೈದ್ಯರಲ್ಲಿಗೆ !

"ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬೀಡಿ ಸಿಗರೇಟು ಸೇದಬಾರದು" ಎಂದೇನೋ ಬೋರ್ಡ್ ಬರೆದಿದಾರೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ "ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಾಯಿ ಬಿಡಬಾರದು" ಎಂದು ಬರೆಯ ಬಾರದೇ ? ಬಸ್ಸೇರಿದಾಗಿನಿಂದ ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ ಬಳಿ ನಾನು ಇಳಿಯುವವರೆಗೂ ಆಕೆ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೂರು ಸೀಟಿನಾಚೆಯಿಂದ ಕೂಗುವಳು, "ನಿನ್ನ ಮೂರನೇ ಮಗ ಈ ಸಾರಿಯೂ ಕಟ್ಟಿದಾನೋ ಇಂಟರ್ಗೆ ? ನಾಲ್ಕನೇ ಸಾರಿ ಅಲ್ವೇ ? ಪಾಪ ! ತ್ಸು ತ್ಸು ತ್ಸು ತ್ಸು !" ಎಂದು ಸಿಂಪತ್ತೈಸುವಳು. "ನಿನ್ನ ಐದನೇ

ಹುಡುಗಿಗೆ ಗಂಡು ಸಿಕ್ಕಿತೇ ? ಸಿಕ್ಕೇ ಇಲ್ಲೇ !....ಬಣ್ಣ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಪ್ಪಾದರೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಏನು ಕಷ್ಟವಮ್ಮಾ !” ಎಂದು ಕೊರಗುವಳು

ಅಲ್ಲ ಇವಳಿಗ್ಯಾಕೆ ! ನನ್ನ ಮಗ ನಾಲ್ಕನೇ ಸಲ ದಂಡಯಾತ್ರೆ ಹೊರಟರೋ ದನ್ನು ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರೋ ನಲವತ್ತೈದು ಜೊತೆ ಕಿವಿಗಳಿಗೂ ಊದಬೇಕೇ ? ನಾಲ್ಕು ಜನ ಅಳಿಯಂದಿರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ನಲುಗಿ ನಾರಾಗಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ಆ ತೊಂಭತ್ತು ಕಣ್ಣುಗಳೂ ಅರ್ಥವತ್ತಾಗಿ ನೋಡಬೇಕೇ ? ನನ್ನ ಮಗಳ ಬಣ್ಣವನ್ನ ಇವಳು ಯಾಕೆ ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ವಿಶದೀಕರಿಸಬೇಕು ?

“ನಿನ್ನ ಯಜಮಾನರ ಇಸಬು ವಾಶಿಯೇ ?....ನನಗಿಂತ ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷ ಚಿಕ್ಕವಳು, ಆಗಲೇ ಹಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹರೋಹರವಾಗ್ತಿದೆಯೇ ?....ನಿನ್ನ ಕಿರಿಮಗನ ಕಾಲು ಸೊಟ್ಟು ನೆಟ್ಟುಗಾಯಿತೇ ? .. ಬಾಡಿಗೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳದು ಬಾಕಿ, ಮನೆ ಬಿಡಬೇಕು ಅಂತ ಮನೆಯಾತ ಬೆದರಿಸ್ತಾನಂತಲ್ಲ, ಬೇರೆ ಮನೆ ನೋಡಿದೀರಾ ?....ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸುರಿಮಳೆ. ಮೂರುದಿನಕ್ಕೊಂದು ಸಾರಿ ಈ ಮುಖಭಂಗ ! ಸರಾಸರಿ ನಲವತ್ತರಿಂದ ಐವತ್ತು ಜನ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ನನ್ನ ಸಂಸಾರ ಗುಟ್ಟಿನ ವಿಶದೀಕರಣ ! ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಬಾಯಿ ಮಾಡೋಣವೆಂದರೆ, ಆ ಅಂಗ, ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಖಾಲಿ. “ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಹಲ್ಲುಗೇಡು, ಆ ಬಸ್ಸು ಬಿಟ್ಟರೆ ವೈದ್ಯಗೇಡು !” ರಾಕೋ ತಾಕ್ ಹತ್ತೂಮುಕ್ಕಾಲಿಗೆ ಹೋದರೇ ನನ್ನ ಹಲ್ಲು ದಂತವೈದ್ಯನ ಇಕ್ಕಳಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುವುದು ! ಅಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಗೌರವ ಆತನದು !

ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಗೆ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಚಿಟಗುಟ್ಟುತ್ತಿತ್ತು. ಇವಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮುಖಭಂಗ ಮಾಡೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಶಪಥ ಮಾಡಿಸೆ. ಎಷ್ಟೋ ಯೋಚಿಸಿ, ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಇವರ ಮುಂದಿಟ್ಟೆ. ‘ತೀರ ಇಷ್ಟು ಕೀಳಿನ ತೋರಿಸ್ತೀಯೇನೇ ?’ ಎಂದರು. “ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ತಿಂಗಳಿಂದ ಅವಳು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಿರುಕುಳಕ್ಕೆ” ಎಂದೆ, ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. (ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವರಿಗೂ ಬೇರೆ ಶಾಖೆಗೆ ವರ್ಗವಾಗಿತ್ತು).

ಎಂದೋ ನಮ್ಮ ಸಂತಾನವೊಂದರ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚುಮಾಡಿಸಿದ ಕಾರ್ಡೊಂದಿತ್ತು. ಕಾಲಾನುಕಾಲಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಲೆಂದು ತಾರೀಖು ದಿನಗಳ ಸ್ಥಾನ ಖಾಲಿ ಬಿಡಿಸಿದ್ದೆವು. ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾರನೇ ದಿನದ ತಾರೀಖು ತುಂಬಿಸಿ, ಸಂಜೆ ಐದೂವರೆಗೆ ಟೀ ಪಾರ್ಟಿಗೆ ಆದರದ ಆಹ್ವಾನ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಆಕೆಗೆ ಕಳಿಸಿ ಮಾರನೇ ದಿನ ಸಂಜೆ ಮನೆಯೆಲ್ಲ ಬೀಗ ಹಾಕಿ, ವರಾಂಡವೊಂದನ್ನು ತೆರೆದಿಟ್ಟು, ಕುಂಟು ಮಗನನ್ನು ಕಾವಲಿಗೆ ಕೂರಿಸಿ, ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಕೂತಿರುವಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ತಿಂಡಿಯಾಸೆಗೆ ಬಸ್ ಬಾಡಿಗೆ ತೆತ್ತು ಬಂದು, ಖಾಲೀ ಮನೆ ಕಂಡು ಅವಳಿಗಾವ ಮುಖಭಂಗದ ಹಿಗ್ಗೇ ನನಗೆ !

ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ದಂತವೈದ್ಯರ ಸರದಿ ಅವತ್ತು. ಡೀವಿನಿಂದಲೇ ಬಸ್ಸನ್ನೇರಿದೆ. ಬಿಗುಮಾನದಿಂದ ಅವಳ ಕಡೆ ನೋಡದೆಯೇ ಕುಳಿತೆ.

ನಾಲ್ಕು ಸಾಲಿನ ಹಿಂದಣಿಂದ ಕೂಗು ಕೇಳಿತು. “ಅಲ್ವೇ! ಅಂದಿಗಿಲ್ಲ, ಇಂದಿಗಿಲ್ಲ, ಬಾಯಲೋಡಿದ್ದೆ ಹಲ್ಲಿಲ್ಲ! ನೀನು ನಿಜವಾಗ್ಲೂ ಟೀ ಪಾರ್ಟಿ ಮಾಡ್ತೀಯಾ ಅಂತ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟೆ. ಆ ವೇಲೆ ನೋಡಿದೆ ತಾರೀಕನ್ನು!.... ‘ಎಪ್ರಿಲ್ ಪೂಲ್’ ಮಾಡೋಣ ನನ್ನ ಅಂತ ನೋಡಿದ್ದಾ? ಆಗೋರೊಬ್ಬಿಲ್ಲ!” ಎಂದು ಗಹಗಹಿಸಿ ನಕ್ಕಳು.

ಕೂತೆಡೆಯಲ್ಲೇ ಬೆವರಿದೆ. ಬಾಯಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ, ಬಿಡುವ ಹಾಗೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಹಿಂದಿನ ಸರದಿ ತಾನೇ ಉಳಿದಿದ್ದ ನಾಲ್ಕು ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನೂ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಕೆತ್ತುಹಾಕಿದ್ದ ಆ ಕಟುಕ ದಂತವೈದ್ಯ!

—ಸುನಂದಮ್ಮ.

‘ಏಕೋ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಬಹಳ ಮಂಚಾಗಿವೆ. ತಾಂತ್ರಿಕ ನೈಪುಣ್ಯತೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಡೆದು ಬರಲು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಚಿಕಾಗೋಗೆ ಕಳಿಸಬೇಕು.....’

ಕೇಳೂ ಕೇಳಣ್ಣ ಕೇಳೋ !

ಕೇಳೂ ಕೇಳೂ ಕೇಳಣ್ಣ ಕೇಳೋ !—

ಚಿನ್ನದಹ, ರನ್ನದಹ, ಬಣ್ಣದಹ
ಮಾತನೀಗ; ಕೇಳೂ ಕೇಳಣ್ಣ ಕೇಳೋ !

ಮಣ್ಣೂ ಎನ್ನೋದು ಭೂಮಿ,
'ಹೊನ್ನೂ' ಎನ್ನೋದು ಹೆಣ್ಣು,
ಹೊನ್ನ ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ಹೊತ್ತು
ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲೊ ಕೆಂಪಣ್ಣಾ !

|| ಕೇಳೂ ||

ತಾತ, ಎಂಬಾತ ಕೊಟ್ಟ,
ತಂದೆ, ಎಂಬೋನು ಇಟ್ಟ,
ತಂದೆ, ತಾತ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟಿದ್ದು
ತಿಂದೂ, ತೇಗೀ ದುಂದು ಮಾಡದೆ
ಹೊಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದೆ,
“ಎಸ್ಟೇಟ್ ಡ್ಯಾಟೆ” ನುಂಗಿದ್ದುಣ್ಣಾ !

|| ಕೇಳೂ ||

ಮಳಗೇ ಎಂದ್ರೂ ತೆರಿಗೆ,
ಮದುವೇ ಎಂದ್ರೂನೂ ತೆರಿಗೆ,
ಹೆರಿಗೇ ಆದ್ರೂ ತೆರಿಗೆ,
ಪ್ರಾಣಾ, ನೀಗಿದರೂ ತೆರಿಗೆ,
ಮನೆಗೆ ಒಳಗೆ ಹೊರಗೆ ತೆರಿಗೆ
ಹೆಣ ಹೊರಬೇಕಣ್ಣಯ್ಯಾ !

|| ಕೇಳೂ ||

ಹೊಟ್ಟೆ ಎನ್ನೋದು ಬರಿದು,
ಬಟ್ಟೆ ಎನ್ನೋದು ಹರಿದು,
ಹಟ್ಟೆ ಎನ್ನೋದು ಮುರಿದು,
ಬಿಟ್ಟ ಚಾಕರಿ ಎಂದರೆ ಯಾಕೋ
ಹೊಟ್ಟುರಿ ನಿನಗಿದು ಹಿರಿಯಣ್ಣಾ !

|| ಕೇಳೂ ||

ಒರಳೂ ಎನ್ನೋದು ಕಲ್ಲು,
ಒನಕೇ ಎಂಬೋದು ಕೋಲು,
ಕಲ್ಲೂ ಕೋಲು ಎರಡೂ ಇಟ್ಟು
ಕೊಟ್ಟಾ ಕುಟ್ಟೀಕ್ಕೆಂಪಣ್ಣಾ !

|| ಕೇಳೂ ||

ಗರಿಕೇ ಎಂಬೋದು ಹುಲ್ಲು,
ಗೊರಕೇ ಎಂದರೆ ನಿದ್ದೆ,
ಬೆರಕೇ ಎನ್ನೋದು ಏನು ?—
ಜಾತಿ ; ತುಪ್ಪ ? ಮಾತೋ ? ಹೇಳು,
ಹೆದರಬೇಡ ರಂಗಣ್ಣಾ !

|| ಕೇಳೂ ||

ಪಂಚಾ ಅಂದರೆ ಶೀಲ,
ವರ್ಷಾ ಎಂದರೆ ಪಂಚ,
ಪಂಚಾ ಪಾತಕವಲ್ಲ
ಪಂಚಾ ಪಾಂಡವಾರಿಗೆ
ಪಾಂಚಾಲಿ ಒಬ್ಬಳೇಣ್ಣ,
ಪಂಚ ಶೀಲ, ಪರ್ಷ, ಪ್ರಗತೀ, ಪ್ರಗತೀ, ಎಂದು
ಪಾಂಚಜನ್ಯಾ ಊದೋ ;
ಪಂಚಾಂಗದಣ್ಣಯ್ಯಾ !

|| ಕೇಳೂ ||

“ಸಕ್ರೇ ಎಂಬೋದು ಉಪ್ಪು”;
ಸರ್ಕಾರ್ ಹೇಳೋದು ಒಪ್ಪು,
ತಕರಾರ್ ನಾಡಿದರೆ ತಪ್ಪು,
ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪಿದ ಬೆಪ್ಪನ ಕೈಗೆ ಚೆಪ್ಪು ಕಾಣೋ
ತಮ್ಮಣ್ಣಾ ! || ಕೇಳೂ ||

ಕೇಳೂ ಕೇಳಣ್ಣ ಕೇಳೋ,—
ಚಿನ್ನದಹ,—ಅಹ ರನ್ನದಹ ;—
ಅಹ ಬಣ್ಣದಹ.—ಅಹ ಮಾತನೀಗ,
ಹೇಳೂ ಹೇಳಣ್ಣ ಹೇಳೋ,—ಹಿ, ಹಿ, ಹಿ, !!

—ಬುಕ್ಕ

ಆತ್ಮವೃತ್ತ

ಭಾರತ ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯ ದಿನೋತ್ಸವ ಎಂದರೆ ನನ್ನ 25ನೆಯ ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ಸ್ವಸ್ಥಮನಸ್ಕನಾಗಿ ಮಲಗಿದ ನನಗೆ ಒಂದು ಕನಸು ಬಿತ್ತು.

ಯಾರೋ, ಸೃಷ್ಟಿದೇವಿಗೆ ಧೂಪ ಹಾಕಿ ಧೂಮವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಅಲರು ಮಲರಗಳು. ಅದರ ನಡುವೆ ಹಸಿರು ಹುಲ್ಲಿನ ವೇದಿಕೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಕನಸಿನ ಅಧಿದೇವತೆಯೇ ಇರಬೇಕು; ಅವಳು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಳು. ನಾನು ಅವಳ ಪಾದತಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಹೊರಳಾಡಿ ಎದ್ದು ಧೂಳೊರೆಸಿಕೊಂಡೆ. ಆಗ ಪ್ರೇಮವರಳಿ ದಾಂಗುಡಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿತು. ಬೆದರಿ ಎಚ್ಚಿತ್ತೆ. 'ಎಲಾ ಇವನ ಇದೇನು ಬಂತಲಾ' ಎಂದುಕೊಂಡೆ. ಇಂದಿನ ಕನಸು ನಾಳೆ ನನಸಾದರೆ ನನ್ನ ಕತೆ

‘ಆತ್ಮದ ಅಧಃಪತನ

ಆಸ್ಥಿಲದ ದಿವ್ಯಕಥನ’ ಎನ್ನುವಂತೆಯೋ

‘ಸ್ಮೃತಿ ಭ್ರಂಶಾತ್ ಬುದ್ಧಿನಾಶೋ’ ಎಂಬಂತೆಯೋ ಆಗಿಬಿಡಬಹುದು. ನನ್ನ ಜೀವನದ ಒಂದು ಮನ್ವಂತರ ಮುಗಿಯಿತು. ಇಂದಿನವರೆಗೂ ನಾನು ನಾನೇ ಆಗಿದ್ದೆ. ನಾಳೆ ನಾನು ಏನಾಗುವೆನೋ? ನಾನು ನಾನಾಗಿರುವಾಗಲೇ ನನ್ನ ಕತೆ ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಫೈರ್‍ಮಾಡಿ. ಕೇಳಿಬಿಡಿ.

ನೀನು ಯಾವ ದೊಣೆನಾಯಕ? ಯಾವೂರ ಪೋತರಾಜ? ಬೀಸಿದ ರಾಗಿಯೆಷ್ಟು? ಎಂದು ನೀವು ಕೇಳಬಹುದು. ಉತ್ತರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನನ್ನ ಕತೆ ಮುಗಿಯುವ ಮೊದಲೇ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪೋತರಾಜನಾದ ಮೇಲೇ ಆತ್ಮವೃತ್ತ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಬರೆದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೇ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ.

ಅರುಳು-ಮರುಳಾಗಿರುವ ಮುದಿಗೊಡ್ಡುಗಳು ಆತ್ಮವೃತ್ತವನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕು. ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ-ಅವರ ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗಳು ಮಾನ್‍ಸಿಂಗ-ಭೂಪಟ ದಷ್ಟಾದರೂ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ನಂಬಿದಾರೆ. ಇದು ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ಮಾತಲ್ಲ. ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ತೋಳ, ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿ ಬಕರಗಳಿಗೂ ಸಹ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ ಬರೆಯುವ ಹಕ್ಕು ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ‘ಸಮೋಹಂ ಸರ್ವ ಭೂತೇಷು’ ಎಂದು ಆ ಮಹಾಕಳ್ಳ ಹೇಳಿಲ್ಲವೇ?

ಇಲ್ಲಿಗೇ ನನ್ನ ಆತ್ಮವೃತ್ತವನ್ನು ಓದುವುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಡಿ. ಗಾಂಧೀಜಿ ನೆಲ್ಸನ್, ನೆಹರು, ಇತ್ಯಾದಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಮಹನೀಯರ ಆತ್ಮವೃತ್ತಗಳಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಕತೆಯಲ್ಲ ನನ್ನದು—ಅಷ್ಟು ಬೋರಿಂಗೂ ಅಲ್ಲ. ನಾನು ತಿಂದ ಲಾಡೂ ಉಂಡೆಗಳು, ತಿನ್ನಿಸಿದ ಧೋಕಾಗಳು, ನಾನು ಸಂಬಳವಿಲ್ಲದೆ ಕುರಿ ಕಾದದ್ದೂ, ಮಾಡಿದ ಮರುಗಳು, ಹತ್ತಿದ ಬೈಸಿಕಲುಗಳು, ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಬಸ್ಸುಗಳು. ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು. ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ನಾನು ಲೋಕೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಲು ಹೊರಟ ಸುಧಾರಕನಲ್ಲ. ದೈವಭಕ್ತನಲ್ಲ, ಪ್ರೈಮಿನಿಸ್ಟರಲ್ಲ, ಬಾಕ್ಸಿಂಗ್ ಛಾಂಪಿಯನ್ನಲ್ಲ, ವೇದಾಂತಿಯಲ್ಲ. ನಾನೂ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರಂತೆ ಭೂಮಿ ಭಾರಕ. ಆಯೋಗ್ಯ.

ನಾನಾಗಲೇ ವಯಸ್ಸುನಾಗುತ್ತ ಬಂದೆ. ಚಿಕ್ಕವನಾಗಿದ್ದಾಗಿನಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ತಿಕ್ಕುದುದರಿಂದ ದಂತಗಳು ಸಡಿಲಿವೆ. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಬೀಸೆಯ ಕಲ್ಲಿನ ಶೃತಿಗೆ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದ ನನ್ನ ಶಾರೀರ ಇಂದು ಡೀಸೆಲೆಂಜಿನ ಶೃತಿಗೆ ಹೊಂದುತ್ತಿದೆ, ಎಂತೆಂತಹ ಸೋವುಗಳನ್ನೋ ಹಚ್ಚಿದೆ ಆದರೆ ನನ್ನ ವದನ ಕರಾಳವಾಗಿಯೇ ಇದೆ, ನನ್ನ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ಚಿಫಿಲ್ಲ-ಹಾಳು ನೆಗಡಿ ಜನ್ಮಾಂತರದಿಂದ ಗಂಟು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಚಪ್ಪಲಿಯ ಅಟ್ಟೆ ಕಿತ್ತುಹೋಗಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಟೋಪಿಯಿಟ್ಟ ಹಾಗೆ-ನನಗಿರುವ ಒಂದೇ ಬುಷ್‌ಕೋಟಿನ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮೂರ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ರೋಡ್ ಎಂಜಿನು ಡಾಂಬರು ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಜೀವನ ಅಹೋರಾತ್ರಿ ಗೋಳುಗರೆಯಾಗಿದೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಹೀಗೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನೇ ನಿಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಜೀವನ, ಜೀವನ ಅಂತ ಕವಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರಲ್ಲ! ಜೀವನ ಮೊಂದು ನದಿ, ನೌಕೆ, ಸಮರ, ಸ್ವಪ್ನ, ಅಗ್ನಿ ಪರೀಕ್ಷೆ, ಮಧುರಗೀತೆ, ನಾಟಕ, ಅನ್ವೇಷಣೆ, ಅನ್ನಸತ್ರ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರಲ್ಲ! ಎಲ್ಲಾ ಬರುಡೆ. ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿ-ಜೀವನಮೊಂದು ಬದನೆಕಾಯಿ. ಅದರಲ್ಲೇನಿದೆ? ಬರೀ ಬದನೆಕಾಯಿ ಭೂತ.

ಇನ್ನು ಎರಡೇ ಮಾತು-ನಂತರ ಕತೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಸಂಬಂಧಪಡದವರು, ಪಟ್ಟವರು ಆದಿಯಾದ ಸಮಸ್ತ ಜನರಿಗೂ ನಾನು ತಿಳಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ ನನ್ನ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯಾದ ಈ ಆತ್ಮವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೂ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳೂ ಕಾಲ್ಪನಿಕವಲ್ಲ. ಸತ್ಯತರವಾದವು. ಇದರಿಂದ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಅವಮಾನವಾದರೆ ನಾನು ಜವಾಬ್ದಾರನಲ್ಲ. ಮಾನ ಬಂದರೂ ನಾನು ಜವಾಬ್ದಾರನಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅಪಮಾನಿತರಾದವರು, ನನ್ನನ್ನು ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ಬಂದು (ತಾಖತ್ ಇದ್ದರೆ) ಒದೆಯಬಹುದು. ಇನ್ನು ಓದಿ—ನನ್ನ ಕತೆಯನ್ನು.

ನಾನೂ ಕೂಡ ಅದಿಕವಿ ಪಂಪನಂತೆ ಭುವನ ಭವನ ಖ್ಯಾತರ ವಂಶದವನು :

ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ, ವರಾಹ ಅಂಭನಾಂಕಿತರೂ, ಕರ್ಣಾಟಕ ರತ್ನ ಸಿಂಹಾಸನಾ ಧೀಶರೂ ಆಗಿದ್ದ ಬಿರುದೆಂತೆಂಬರ ಗಂಡ, ಹದಿನಾರು ರಾಯರ ಮಿಂಡ ಶ್ರೀಮನ್ಮಘ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ ಸಾರ್ವಭೌಮರು ಸಕಲ ರಾಜಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಪಂಪೆಯಾಳ್ವ ನಪ್ಪ ಹೇಮಕೂಟಾಧಿಪತಿ ಶ್ರೀಮದ್ವಿರುಪಾಕ್ಷ ಮಾದೇವನ ದರ್ಶನಕ್ಕೆಂದು ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಚಿತ್ತೈಸಿದರು. ಅವರ ತನುಮನಗಳು ದೇವತಾದರ್ಶನಕ್ಕೆಂದು ತವಕಪಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಭಕ್ತ ಬಾಂಧವನಾದ ಮಹಾದೇವನೂ ಕೂಡ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಯಾವಾಗ ದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡಿಯೇನೋ ಎಂದು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದನು.

ಆದರೆ ಶ್ರೀ ವಿರುಪಾಕ್ಷನ ಅರ್ಚಕರಾಗಿದ್ದ ವಿರುಪಾಕ್ಷ ಜೋಯಿಸರು, ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಮತ್ತು ದೇವದೇವನ, ಕಾತರ ಉತ್ಸುಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ದೇವದರ್ಶನವನ್ನು ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಲೋಚನೆ ಅವರ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕಂತೆ ತೋರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಸ್ವಸ್ಥವಾಗಿ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು-ಅವರು.

ಆಗ, ಆಸೇತು ವಿಂಧ್ಯಪರ್ಯಂತ ರಾಜರ ಮಣಿಮುಕುಟಗಳು ಯಾರ ಪಾದದ ಮೇಲೆ ಹೊರಳಿದ್ದವೋ ಆ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯರು, ವಿರುಪಾಕ್ಷ ಜೋಯಿಸರ ಪಾದ ತಲಗಳಿಗೆರಗಿ, ಗದ್ದದ ಕಂಠದಿಂದ

“ಸದ್ಗುರುವೇ ಭಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ, ವೈರಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ದೇವಾಧಿದೇವನ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸು” ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡರು. ಆಗ ಜೋಯಿಸರು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯನ್ನು ಬೋಳೈಸಿ, ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಅದ್ಭುರಿಯಾಗಿ ಜರುಗಿಸಿದರು.

ಅಂತಹ ವಿರುಪಾಕ್ಷ ಜೋಯಿಸರ ವಂಶಸ್ಥ ನಾನು.

ಹಿಂದೆ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಕಾಮಗೇತಿ ಕಸ್ತೂರಿ ವಂಶಸ್ಥನಾದ ಮತ್ತಿ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ನಾಯಕನು, ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿದ್ದವನು ಗುಡಿಚಾವೆ ಕಿತ್ತು, ಕೆಟ್ಟು ಪಟ್ಟಣ ಬಿಟ್ಟು, ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರಲು ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಪಾಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅಲ್ಲಿ ಅವನು ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಿರುಪಾಕ್ಷ ಜೋಯಿಸರ ಅವಳಿ ಜವಳಿ ಮಕ್ಕಳೋ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳೋ ಆದ ಕರೀ ವಿರುಪಾಕ್ಷ ಜೋಯಿಸರನ್ನೂ ಬಿಳೀ ವಿರುಪಾಕ್ಷ ಜೋಯಿಸರನ್ನೂ ಕಂಡು ಅಡ್ಡಬಿದ್ದನು. ಅವರು ‘ನೀನು ರಾಜನಾಗು’ ಎಂದರು. ಅದುವರೆಗೂ ನಾಯಕನನ್ನು ಕಂಡವರೆಲ್ಲಾ ‘ತೊಲಗಿ ಹೋಗು’ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರೋ ಏನೋ ನಾವರಿಯೆವು. ಅದರಿಂದ ನಾಯಕನು ಉಬ್ಬಿ ಅವರನ್ನೂ ತನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ನಾಡಿಗೆ ಬಂದನು. ಆದರೆ ಅಡ್ಡೇಟಿನಲ್ಲೊಂದು ಗುಡ್ಡೇಟು ಎಂಬ ಲೋಕೋತ್ತಿಯಂತೆ K. V. ಜೋಯಿಸರೂ B. V. ಜೋಯಿಸರೂ ಹೇಳಿದುದು ನಿಜವಾಗಿ ಬಿಡಬೇಕೆ ?

ಮತ್ತಿ ತಿಮ್ಮಣ್ಣನಾಯಕನು K. V. ಜೋಯಿಸರಿಗೆ ಅಣಜಿಯನ್ನೂ B. V. ಜೋಯಿಸರಿಗೆ ಜಗಲೂರನ್ನೂ ದತ್ತಿ ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟನು. ಇವರ ಪೈಕಿ ಕರೀ ವಿರುಪಾಕ್ಷ ಜೋಯಿಸರು ನನ್ನ ಅಜ್ಜನ ಅಜ್ಜನ ಅಜ್ಜನ ಅಜ್ಜನ....ಅಜ್ಜ.

ಅಂದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಕಾಲಮೇಘದೋವಾದಿಯ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದುದರಲ್ಲಿ ಏನಾಶ್ಚರ್ಯ ? ಆದರೆ ಕರೀ ಜೋಯಿಸರ ಒಣ್ಣ ನನಗುಳಿಯಿತೇ ಹೊರತು, ಅವರ ಭವಿಷ್ಯದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಅಣಜಿಯ ಜಹಗೀರುಗಳು ನನಗುಳಿಯಲಿಲ್ಲ ನನಗುಳಿದುದು ನನ್ನ ಜೀವ ಮತ್ತು ದೇಹ. ಈಗ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣ ಹೊಲಿಸಿದ್ದ ರೇಯಾನ್ ಬುಷ್‌ಕೋಟು—ಅದೂ ಹರಿದಿದೆ ಮತ್ತು ನಾಳೆ ಬೆಳಗಿನ ಕಾಫಿಗೊಂದು ಮೊನ್ನೆ ನಾನು ಬೆಟ್ ಕಟ್ಟಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದ ರೂಪಾಯಿಯ ನೋಟಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿ ಹೋಗದೆ ಉಳಿದಿರುವ ಒಂದೂವರೆಯಾಣೆ. ಆ ಬೆಟ್ ಗೆದ್ದುದು ಹೇಗೆ ಎನ್ನುವಿರಾ ? ಕೇಳಿ.

ಮೊನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತೊಂಕು ಗಂಟೆಗೆ, ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ತಿರುಗಿ ದಣೆದ ನಾನು ಮಲಗಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಪಡೋಸಿ ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ‘ಲೋ! ಸುಚಿತ್ರಾ ಸೇನ್ ಮದುವೆ ಇನ್ನೂ ಆರು ತಿಂಗಳು ಆಗೋಲ್ಲವಂತೆ’ ಎಂದ. ನನಗೆ ನಿದ್ರೆಯೆಲ್ಲಾ ಹಾರಿಹೋಯ್ತು. ನನ್ನ ಪಡೋಸಿ ಬಕರ ರಾಶಿಯವನು ಎಂಬ ಸತ್ಯ ನೂರೊಂದನೇ ಬಾರಿ ಹೊಳೆಯಿತು.

“ಲೋ ಅವಳ ಚಿಂತೆ ಬೇಡವಮ್ಮ. ಅವಳ ಮದುವೆ ಆಗಿಹೋಗಿದೆ” ಎಂದೆ ನಾನು. ‘ಇಲ್ಲ’ ಎಂದ ಅವ. ‘ಇದೆ’ ಎಂದೆ ನಾನು. ಏನು ಬಿಟ್ಟು ಎಂದ. ತಿಂಗಳ ಸಂಬಳ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕೆನಿಸಿದರೂ ನಾನು ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಎಂದೆ. ನಾನು ಮೋಸಗಾರನಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ದಾಖಲೆ ಬೇಕೆ ? ‘ಒಪ್ಪಿದೆ’ ಎಂದ ಅವ. ಅನ್ನುತ್ತಾ ಅನ್ನುತ್ತಾ ಅವ ದೇವದಾಸದ ದಿಲೀಪಕುಮಾರನಂತೆ ಮಂಕಾಗುತ್ತಾ ಆಗುತ್ತಾ ಇಳಿದು ಅಳಿದು ಮುಳುಗತೊಡಗಿದ. ಆ ಗುಂಗಿನಿಂದ ಎಚ್ಚೆತ್ತು ಜೇಬಿನಿಂದ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆದುಕೊಟ್ಟು ‘ಸುಚಿತ್ರಾ ಸೇನ್ ಅಲ್ಲ, ಸ್ಮೃತಿ ಬಿಸ್ವಾಸ್’ ಎನ್ನುತ್ತಾ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟ. ಅದು ಹಾಗಿರಲಿ.

ಶ್ರೀ ವಿರುಪಾಕ್ಷ ಜೋಯಿಸರ ವಂಶದವನಾದ ನನ್ನ ಸದ್ಯಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಮಗೆ ಹೇಳಲು ಆರಂಭಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇದೇ ಜನವರಿ ೨೫ನೇ ತಾರೀಖು ಸಂಜೆ, ಆರು ಗಂಟೆ; ಮುಗಿಲ ಹಳ್ಳಿಯ ಮಂಡೀಪೇಟೆ; ಅಲ್ಲಿ ಕುರ್ಚಿಯೊಂದರ ಮೇಲೆ ಬೆಲ್ಲದಧಿಸತಿ ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು

ವಿರಾಜಮಾನರಾಗಿಧಾರೆ ; ಅವರ ಮುಂದುಗಡೆ 'ಪಾವೋಹಂ ಪಾಪಕರ್ಮಾಣಾಂ'
ಎಂಬ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ ; ಬೆಲ್ಲದಧಿಪತಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ

‘ರಾಯ್ರೇ ಎಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿರೇ ಈ ಬಕ್ತಿ ? ಮಠ ಮಠ ಮಧ್ಯಾನ ಎರಡು ಗಂಟೆ,
ಬೋಳತಲೆಯವನಿಗೆ ಸಾಹುಕಾರರು ಕೊಡು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ
ಇನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿ’ ಅಂತಾ ಖರ್ಚು ಹಾಕೆಲ್ಲಪ್ಪಾ, ಯಾವ ಮಂಗ ನಿನ್ನೆ ಕೆಲ್ಸಾ
ಕಲ್ಪಿತೂ ?’

ಆಗ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಮಣಿ ಮಕುಟ ಭೂಷಿತ ಪಾದ
ಶ್ರೀ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಜೋಯಿ.ಸರ ವಂಶ ಸಂಭೂತನಪ್ಪ ನಾನು, ಬೆಲ್ಲದಧಿಪತಿಗೆ ಶರಣು
ಹೊಡೆದು

‘ಹೇ ಮಲ್ಲ ಮಹಾಪ್ರಭೋ ಕ್ಷಮಿಸು. ಇದ್ದುದು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಬರೆಯುವು
ದನ್ನು ಕಲಿ ಎಂದು ನೀನೇ ಹೇಳಿದುದರಿಂದ ನಾನು ಹಾಗೆ ಬರೆದೆ. ತಪ್ಪಿದೆ.
ಬೆಪ್ಪ ನಾನು. ಅದರೂ ನಿನ್ನ ಶರಣಾಗತ ನಾನು. ನನ್ನ ೬೦ ರೂಪಾಯಿ
ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಖೋತಾ ತರಬೇಡ. ಇನ್ನೇನಾದರೂ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸು’ ಎಂದು
ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಹೀಗೆ ಕಾಲಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕು ಅಂತಹ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ನನಗೇ, ಇಂತಹ
ಪಾಡಾಗಿರಲು, ಬಡ ಪಾಂಡವರು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದದ್ದೇನಾಶ್ಚರ್ಯ ? ದೇಶೀಯ ರಾಜರ
ಪ್ರೀತಿಸರ್ದಿನಲ್ಲಿ ಖೋತಾ ಆಗಿದ್ದು ಏನು ಮಹಾ ?

‘ಒಡಲು ವಿಡಿದಿರಲೇನ ಕಾಣಲು ಬಾರದದ್ಭುತವ’ ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕುಮಾರ
ಕೇಳಿದ್ದು ಸರಿ. ನಾನು ಕಂಡುದು ಉಂಡುದು ಅನುಭವಿಸಿದುದು ಎಲ್ಲಾ ಬರೆದಿಟ್ಟು
ಬಿಡುತ್ತೇನೆ-ನಾನು ನಾನೇ ಆಗಿರುವಾಗ. ನಾಳೆ ಏನೋ ? ಯಾರು ಬಲ್ಲರು ?

— ಅ. ರಾ. ಸ.

— ೦ —

ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯ

ಮಂತ್ರಿ ನನ್ನನು ನೋಡಿ ನಕ್ಕರು
ಬಳಿಗೆ ಕರೆದರು, 'ಎನ್ನಿ' ಎಂದರು
ಎದುರು ಕುರ್ಚಿಲಿ 'ಕೂಡ್ರಿ' ಎನ್ನುತ,
ತಮ್ಮ ತಟ್ಟೆಯ ತಿಂಡಿ ಇತ್ತರು !

ಸುತ್ತ ಇದ್ದಾ ಹತ್ತು ಮಂದಿಗೆ
ಹೊಟ್ಟೆ ಕಿಚ್ಚೇ ಬಗ್ಗನೆದ್ದಿತು !
ಕತ್ತು ಕೊಂಕಿಸಿ, ಕಿವಿಯನಾಡಿಸಿ
ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯವ ಬೈದರು.

ಸಚಿವರೊಬ್ಬರ 'ಆಪ್ತ ಗೆಳೆಯ'
ಸಾನು, ಎಂಬುದು ಹರಡಿತು .....
ಸಾಕು, ನನಗಿದೆ ಬಂಡವಾಳವು—
ಅದನೆ ಬಳಸುತ ಬಾಳುವೆ !

ಊರ ಹಣದಾ ಚೀಲರೆಲ್ಲರು
ನನ್ನ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯ್ದರು ;
“ಅದನು ಮಾಡಿಸಿ”, “ಇವನ ನೋಡಿಸಿ”—
ಎಂದು ಧೈಲಿಯ ತರುವರು

ಆರು ತಿಂಗಳು ಹಿಂದೆಯೇ—ಈ
ಸ್ನೇಹ ಬಯಲಾಗಿದ್ದರೆ,
ಕಾರು, ಬಂಗಲಿ, ಅಳಿಯ, ನೌಕರಿ,
ಎಲ್ಲ ಕರಗತ, ಇಂದಿಗೆ !

—ಕಾಟಾಳಿ

ಪಿಂಚಿಣೆ ಬಂದಾಗ

ಕೊಕ್ಕರೆಯಂತೆ ನಿಂತಿದ್ದ ಅಪ್ಪಣ್ಣ ನರಿಯಂತೆ ಕುಳಿತಿದ್ದರು ತಮ್ಮಯ್ಯನವರು. ಎದುರಿಗೆ ತಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಗರಿಗರಿಯ ಚಕ್ಕುಲಿ—ಖಾರವಾದ ತೇಂಗೊಳಲು ಎರಡು ಪುಳ್ಳಂಗಾಯಿ ಉಂಡೆ ಹದವಾಗಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಅದೇ ತಟ್ಟೆ, ಕೊಕ್ಕರೆ ನರಿಗೆ ಪಾಯಸ ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟ ಕೂಜದಂತೆ ಕಂಡಿತು ತಮ್ಮಯ್ಯನವರಿಗೆ.

ತಮ್ಮಯ್ಯನವರು ಬಚ್ಚಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರು ತಂದುಕೊಂಡು ನುಂಗಿದರು. ಕಣ್ಣಂಚಿನಲ್ಲಿ ಗರಿಗರಿಯ ಯಾವ ಪದಾರ್ಥವನ್ನೂ ಆಗಿಯಲಾರದ ಉಪಾಯಕ ಹೊಳಪು ಮೂಡಿತ್ತು. ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡ ಕೃತಕ ದಂತಾವಳಿಯನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಮರೆತು ಬಂದಿದ್ದರು.

“ಅಪ್ಪಣ್ಣಾ—ಪಿಂಚಿಣೆ ಆದ ಮರುದಿನವೇ ಈ ಪಾಟಿ ಮರವು ಆವರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿತಲ್ಲಾ.....”

“ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು ಸಾರ್.... ಬಚ್ಚಬಾಯಿ ನೋಡಿಯೂ ಪುಳ್ಳಂಗಾಯಿ ಉಂಡೆ ತಂದಿರಬಾರದಾಗಿತ್ತು—ಹಾಗೂ ಅಂದೆ ಅವಳ ಹತ್ರ ಅವಳು ‘ಆಯ್ಯೋ ಒಳಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲಿನ ಜೊತೆ ಇರಬಹುದೂಂದ್ರೆ’ ಅಂದಳು—ಮೆತ್ತಗೆ ಸೀಸಜ್ಜಿಗೆ—ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ಕರಬೂಜ ಹಣ್ಣು ಏರ್ಪಡಿಸಿಬಿಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು ”

“ಒಳಜೇಬಲ್ಲೇ ಇತ್ತು—ಆ ಒಳಜೇಬು ಸಮೇತ ಕೊಟ್ಟನ್ನೂ ಮನೇಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದೆ....ಹುಂ—ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು.”

—ಎಂದು ತಿಳಿಯಾದ ನೀರು ಗುಟುಕರಿಸಿದರು. ತಮ್ಮಯ್ಯನವರಿಗೆ ರಿಟ್ಟಿ ರಾದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಅವರ ಕೈಗಳಿನ ಗುಮಾಸ್ತೆ ಅಪ್ಪಣ್ಣ ಔತಣ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದ. ಪಾಸ ಏನು ಮಾಡೋದು ಮಾಡಿದ ತಿಂಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಅವರ ಬಾಯಿಗೆ ಬಾರದವೇ ಆಗಿದ್ದವು.

“ದೇವರು ನನಗೆ ತಲೆ ಕೊಟ್ಟಿ ಹೊರ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ತುಂಬಲಿಲ್ಲ ಸಾರ್— ಗುಮಾಸ್ತಗಿರಿಯ ಅಂತರಿಕ ಸೂಕ್ಷ್ಮವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಧಾರೆ ಎರೆದು — ಶಾಖಾಯಿ ಲವಣಾಯ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ತಾವು ಬಿಟ್ಟ ಕುರ್ಚಿಯನ್ನು

ಅವರಿಸಲು ಸಕಲ ಏರ್ಪಾಡನ್ನೂ ಮಾಡಿದ ನಿನಗೆ ಸರಿಯಾದ ತಿಂಡಿ ಏರ್ಪಡಿಸದೆ
ಕೊಕ್ಕರೆ ಹಾಗೆ ನಿಂತಿದ್ದೀನಲ್ಲ... ನನಗೆ ಯಾವ ನರಕ ಕಾದಿದೆ ಬಲ್ಲಿರಾ !!....”
ಎಂದು ಗದ್ದಕಂಠದಲ್ಲಿ ಮೊಸಳೆಯಂತೆ ಕಣ್ಣೀರಿಟ್ಟ.

“ಮಗೂ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡಬೇಡ. ಹೆಲ್ಲು ಮರೆತು ಬಂದದ್ದು ನನ್ನ ತಪ್ಪೇ
ಹೊರ್ತು ಪುಳ್ಳಂಗಾಯಿ ಉಂಡೆ ಮಾಡಿಸಿದ ನಿನ್ನ ತಪ್ಪಲ್ಲ....”

“ನನ್ನ ಎದೆ ದುಃಖ ಎಷ್ಟು ಇದೇಂತೆ ತೋರ್ಸೋಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಲ್ಲಾಂತ
ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಇಣಕಿ ಹಾಕ್ತಾ ಇದೆ... ನಾನೆಂಥಾ ಪಾಪಿ....ಸೊಗಸಾದ ಕಲ್ಲಂಗಡಿ
ಹಣ್ಣು — ಅರ್ಧ ಕರುಬೂಜ — ಪಾಪಾಯಿ ಹಣ್ಣು — ನಂಜನಗೂಡಿನ ರಸಬಾಳೆ —
ಒಂದಷ್ಟು ಜೇನುತುಪ್ಪ — ಅರ್ಧ ಲೋಟಿ ಹಸುವಿನ ಹಾಲು....ಇಷ್ಟು ಏರ್ಪಾಟು
ಮಾಡಿದ್ದರೆ ನನಗೇನು ಹೋಗ್ತಿತ್ತು? ಮೂರ್ಖಾ ಸಾರ್....ಮೋಸ ಮಾಡಿದೆ
ಗರಿಗರಿ ತೇಂಗೊಳಲು ಮುಂದೊಡ್ಡಿದೆ....”

“ಆಯ್ತಲ್ಲ ಬಿಡು ಅಪ್ಪಣ್ಣ ...ಇನ್ನೊಂದು ಲೋಟಿ ನೀರು ಬೇಕಿತ್ತಲ್ಲಾ....”

“ಕರುಳು ಕಿತ್ತಿ ಬರ್ತಾ ಇದೆ ಸಾರ್ ಬಡುಕೊಂಡೆ ಅವಳ ಹತ್ರ — ಎರಡು
ಗಜನಿಂಬೆ ಹಣ್ಣು ಪಂಚೇರು ಸಕ್ರೆ ತರಿಸಿ ಇಡೇಂತ ಪಾನಕ ಕುಂಕುಮಕೇಸರಿ
ಯಾಲಕ್ಕಿ ರೋಜಾದಳ ಹಾಕಿದ ಷರಬತ್ತು ಕೊಡಬೇಕು ಸಾರ್ ನಿಮ್ಮ ಉಪಕಾರಕ್ಕೆ
....ಯಾವ ಕೈಯಿಂದ ತಿಳೇನೀರು ಕೊಡ್ಲಿ ತಮ್ಮಯ್ಯನೋರೇ....”

“ಅದು ಹಾಗೇ ಅಪ್ಪಣ್ಣ — ಪಿಂಚಿಣಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಮುಲಾಜು
ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕು. ನಮ್ಮ ನಗದಿ ಗುಮಾಸ್ತೆ ರಿಟ್ಟಿರಾದಾಗ ನಾನೂ ಹೀಗೇ
ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ? ಇದು ಲೋಕಾರೂಢಿ ನೀರು ಕೊಡು.....ನೀನೇ ತಿನ್ನು ಈ
ತೇಂಗೊಳಲು — ಪುಳ್ಳಂಗಾಯಿ ಉಂಡೆ....”

“ಗುರುವಿನ ಆಣತಿ — ಬೇಡಾಂತ ಯಾವ ಬಾಯಿಂದ ಅನ್ನ ತಿಂತೀನಿ ಸಾರ್
....ಗಂಟ್ಟೆಲ್ಲಿ ಇಳಿಯೋಲ್ಲ ...ಆದರೂ....ಚಂದ್ರ ಹಲಸು ಇಡೀದು ಅಂಗೈ ನಪ್ಪದ
ತೊಳೆ — ತಮ್ಮಯ್ಯನೋರು ಬರ್ತಾರೆ ಇಡೇಂತ ಗಿಣಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದೆ —
ತಾರುಮನೆಯವರು ಕಳಿಸಿದ್ದು... ಅಷ್ಟಾಗಿ ಆದರ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ ...ಹೊಸ
ನಗರದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದು ಅಹಹ....ಆದರ ರುಚಿ ತಿಂದೇ ಅನುಭವಿಸಬೇಕು. ಹೇಳಿ
ಪೇಚಾಡಿಸಬಾರದು — ರಸಬಾಳೆ ಎಲೇಲಿ ಮಾಡಿದ ದೊನ್ನೇಲಿ ಜೇನು ತುಪ್ಪ —
ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಚಂದ್ರಹಲಸು ಅದ್ದಿ ತಿಂದೇ ತಿಂದಳು ಅವಳು ನನಗೂ ತಿನ್ನಿಸಿದಳು....
ತಮ್ಮ ಬಾಯಿಗೆ ಆಗುವಂಥಾ ಆ ಹಲಸಿನ ತೊಳೆನಾದ್ರಾ ತೆಗೆದಿಡದೆ ಹೋದೆನಲ್ಲಾ
....ಪಾಪಿ ಸಾರ್ ನಾನು....”

“ಅಪ್ಪಣ್ಣ....ಎಳಂದೂರು ಮುನಿಸ್ವಾಮಪ್ಪ ನವರನ್ನ ಬಲ್ಲಿಯಾ ?”

“ನಾನು ಕಾಣೆನೇ ಅವರನ್ನಾ....ಪಿಂಚೆಣೆನೇ ಅವರು ನಲವತ್ತು ವರ್ಷ ಅನುಭವಿಸಿದರು.”

“ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು—ನಾನು ಹೀಗೇ ಇರಬೇಕೊಂತ .. ಅಪ್ಪಣ್ಣಾ... ಏನು ಜಬರದಸ್ತಿ ಇದ್ರಾ ರಿಟ್ಟಿರಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಮಾಡಬೇಕು... ಈಗ ನೀನು ಕೊಕ್ಕರೆ ನರೀಗೆ ಪಾಯಸ ಕುಡಿಸಿದ ಹಾಗೆ ನೀರು ಕುಡಿಸ್ತಾ ಇದ್ದೀಯಾ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನನ್ನ ರಿಟ್ಟಿರು ಹೋದವಾರ ರಸಬಾಳೆ ಗೊನೆ—ಜೇನುತುಪ್ಪದ ಸೀಸೆ ಅರಕೆರೆ ಅನಂತ ರಾಮು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟ....ಇಲ್ಲಿ ಅದು ಅಡಕಲ ಕೋಣೆಲೇ ಇಲ್ಲಿ .. ನನಗೆ ಪಿಂಚೆಣೆ.. ನಾನು ಸರ್ದೀಸಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನಿನಗೆ ಅಂದಿದ್ದೆ-ಬೈದಿದ್ದೆ—ಭಡ್ತಿಗೆ ಕಲ್ಲು ಹಾಕಿದ್ದೆ.... ಈಗ ಔತಣ ಕೊಟ್ಟು ಸೇಡು ತೊರ್ದಿದ್ದೀಯಾ....

“....ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು—ಖಂಡಿತ ಆ ಛಲ ಅಲ್ಲ ನಂದು—ದೊಡ್ಡೋರು ಅಂದರೂ ಆಶೀರ್ವಾದ ...”

“ಹೌದು—ಮುನಿಸ್ವಾಮಪ್ಪ ನವರೂ ನನಗೆ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿದ್ದರು.... ಪಿಂಚೆಣೆ ಅಂದರೆ ಅರ್ಧ ಸಂಬಳ—ಇನ್ನು ಉಳಿದಿರೋ ಆಯಸ್ಸನ್ನ ಆ ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು—ಅಂತ ಉಪಾಯ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು....ನಿನಗೂ ಇನ್ನು ಅಬ್ಬಬ್ಬಂದ್ರೆ ಐದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಪಿಂಚೆಣೆ ಗ್ಯಾರಂಟಿ—ನೀನೂ ಅದೇ ಸೂತ್ರ ಅನುಸರಿಸಬೇಡವೆ ?”

“ಇಲ್ಲದೆ ಉಂಟೆ ತಮ್ಮಯ್ಯನೋರೇ....ತಾವೇ ಮಾರ್ಗ ತೋರಿಸಬೇಕು.”

“ಎಲ್ಲಿ ಟವಲ್ಲು ಒಗೆದದ್ದು ತೋಗೊ.”

“ಇಕ್ಕೊ ಹೆಗಲ ಮೇಲೇ ಇದೆ....ಕೊಳ್ಳಿ.”

“ನನ್ನ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನದು ಕೊಕ್ಕರೆ ಸೇಡಿನ ಸಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲ ತಾನೆ ?”

“ಹಾಗಿದ್ದರೆ—ಈ ತೇಂಗೊಳಲು-ಪುಳ್ಳಂಗಾಯಿ ಉಂಡೆ ಮಾಡಿಸಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಸುತ್ತಿದ್ದೆನೆ ?”

“ಆ ಟೌಲು ಹಾಸು.”

“ಹಾಸಿದೆ.”

“ಮೇಲೊಂದು ಪೇಪರು ಹಾಸು”

“ಅಪ್ಪಣೆ”

“ತಾಟನಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಗರಿ ಗರಿ ತಿಂಡಿಯನ್ನೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸುರಿ....ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮತ್ತೆ ನಾಲ್ಕು ಉಂಡೆ — ಎಂಟು ಚಕ್ಕುಲಿ-ತೇಂಗೊಳ್ಳು ತಂದಿಡು...”

—ಗರಬಡಿದ ನರಿಯಂತೆ ತಂದು ಇಟ್ಟು ಅಪ್ಪಣ್ಣ.

“ಅಪ್ಪಣ್ಣಾ ಪಿಂಚಿಣೆ ಮನುಷ್ಯನ್ನ ಅರ್ಧ ಮಾಡುತ್ತೆ—ಅವ ಅಲ್ಲಿಂದ ಅರ್ಧ ಜೀವವನ್ನೇ ಹಿಡಿದಿರಬೇಕು. ಈಗ ನೋಡು ನಾನು ಹದಿನೈದು ರೂಪಾಯಿ ಮನೆಮಾನ್ ಎಳೆವರೆ ರೂಪಾಯಿನ ಮನೆ ನೋಡ್ತಿದ್ದೀನಿ....ಇನ್ನು ನಾನು ಅರ್ಧ ಷರಟು ಬನೀನು ಪಾಣಿ ಪಂಚೆಲಿ ಕಾಲಾ ಕಳೆಯಬೇಕು ...ನನ್ನ ಅರ್ಧಾಂಗಿಗೆ ಅರೆಹೊಟ್ಟೆ ಹಾಕದೆ ಮಾರ್ಗವೇ ಇಲ್ಲ...ಬಂದ್ರೂ ನನಗೆ ಅರತಲೆ ಶೂಲೆ— ಪಾರ್ಶ್ವವಾಯು ಬರಬೇಕೆ ಹೊರ್ತು ಪೂರ್ತಿ ಖಾಯಿಲೆ ಕೂಡ ಪಿಂಚಿಣೆದಾರರ ಹತ್ತಿರ ಸುಳಿಯದ ಹಾಗೆ ನೋಡೋಬೇಕು.....ಹಾಳಾದ್ದು ಅರ್ಧ ಸಿಗರೇಟು ಮಾರೊಲ್ಲ...ಬೀದಿಲಿ ಹುಡುಕಿ ಕುಡೀಬೇಕು....ಪರಮ ಹುಶಾರಿಯಿಂದ ಅರ್ಧ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ತೂಗಿಸಬೇಕು ಅಪ್ಪಣ್ಣಾ ಮುನಿಸ್ವಾಮಪ್ಪ ಹೀಗೇ ಮಾಡಿ ಅರ್ಧ ಜೀವ ಬಿಟ್ಟರು...”

“ಅರರೆ ಇನ್ನರ್ಧ ಜೀವಾ!”

“ಅವನ್ನಾಗಲೆ ಅವರ ಹೆಂಡ್ತಿ ಹಿಂಡಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು.—ಉಳಿದ ಅರ್ಧವನ್ನೇ ಅವರು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು....”

“ಹಹ....ದೊಡ್ಡ ಜೀವ ಪಿಂಚಿಣೀಂತ ಆದ ಮೇಲೆ ಹೀಗೆ ಅರ್ಧ ತತ್ವ ಅನುಸರಿಸೋದು ಕಷ್ಟ.”

“ಕಷ್ಟ ಸುಖಾಂತ ನೋಡೋ ಹಾಗೇ ಇಲ್ಲ ಅಪ್ಪಣ್ಣಾ ಬರೋದೆ ಅರ್ಧ ಸಂಬಳಾಂದ್ರೆ ಎಲ್ಲಾ ಅರ್ಧವಾಗಲೇ ಬೇಕಾದ್ದು ನಿಯಮ ಅಲ್ವೆ ?....ನಿಜ ಹೇಳು ಅಡಕಲಕೋಣೆಲಿ ಪರಂಗಿ ಹೆಣ್ಣು—ಬಾಳೆಗೊನೆ ಇಲ್ವೆ ?”

“ಇದೆ ಸಾರ್....”

“ಅದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ತಂದು ಟಾಲಿಗೆ ಹಾಕು ...”

—ವಿಧಿಯೇ ಇಲ್ಲದೆ ತಂದಿಟ್ಟು. ತನ್ಮಯ್ಯನವರು ದೊಡ್ಡ ಗಂಟು ಹೊತ್ತು ಹೊರಟು ನಿಂತು ಹೇಳಿದರು—

“ಅಪ್ಪಣ್ಣಾ ಗುರುವಿಗೆ ತಿರುಮಂತ್ರ ಹಾಕಬೇಡ—ಬರೀ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಉಪಚಾರ ಮಾತಾಡಿ ಮಾತಿನ ಮಾಲೆ ಹಾಕಬೇಡ...ನಾನು ಪಿಂಚಿಣೆ ಆದವನೊಂತ ಹೇಳ್ತಿದ್ದೀನಿ....ನೀನು ಸ್ವಂತ ಬುದ್ಧಿಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡು....ಇವತ್ತಿನ ಹಾಗೆ ಹೆಂಡ್ತಿ

ಮಾತು ಕೇಳಿ ಕೆಡಬೇಕೆ .. ಬೇಕಂತೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದೆ—ಬೇಕಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲೇ
ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದೆ....ಇನ್ನೂ ನನ್ನ ಹಲ್ಲಿನ ಸಾಲು....”

—ಎಂದು ಒಳಜೇಬಿಂದ ಹಲ್ಲು ತೆಗೆದು ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎಳೆಯರಂತೆ
ನಕ್ಕರು. ನಕ್ಕು ಹೇಳಿದರು.

“ಹೀಗೇ ಮಾಡೀಂತ ನನ್ನ ಅರ್ಧಾಂಗಿ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಳು .. ಟೌಲು ಕಳಿಸಿ
ಕೊಡ್ತೀನಿ.”

—ಎಂದು ತಮ್ಮಯ್ಯನವರು ಮನೆಗೆ ಹೋದರು. ಅಪ್ಪಣ್ಣ—ಅವನ ಹೆಂಡ್ತಿ
ವೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದರು.

—ದಾಶರಥಿ ದೀಕ್ಷಿತ್

— ೦ —

ನೃತ್ಯ ಮಹೋತ್ಸವಾನಂತರ

ಸೂರೆಗೊಂಬೆವು ಧನವ
ತೋರಿ ರಂಗಸ್ಥಳವ
ನೆಂದು ಬಗೆದಿರ ನೀವು ?
ಈಗ ತಟ್ಟಿತೆ ಕಾವು ?
ಮೊನ್ನೆ ನಡೆದಾ ದೊಂಬಿ
ನೃತ್ಯದ ಮಹೋತ್ಸವವೆ
ನೀವೆ ಕುಣಿದಿರ ಅಲ್ಲಿ
ಬರರೆ ನರ್ತಕರು.

ಬಿರಿದು ಹೋಯಿತು ಗೋಡೆ
ಮುರಿದು ಹೋಯಿತು ಕಲ್ಲು
ಆ ತಬಲ, ಆ ಕುಣಿತ
ಚಂಡೆ ಮದ್ದಳೆಗೆ

ಫ್ರೀ ಪಾಸು ಹಿಂಬಾಗಿಲಿನ ಮರೆಪ್ರವೇಶ
ಒಳಗೆ ಕಾಮಕ್ರೋಧ ಮೇಲೆ ಈ ಮೋಸ
ಸೇಂಗ ತೂಗುವ ಜನಕೆ
ಕಡಲೆ ಹುರಿಯುವ ಮನಕೆ
ಹತ್ತಿ ನೂಲುವ ದನಕೆ ನೃತ್ಯವೇಕೆ ?

‘ಯಾಡಿರೇ! ಭಾವುರೇ!’
‘ಬಂದ ಕಂಪಳರಾಯ
ತೋಂಗ ತೋಂಗ’

‘Heaving breasts and Waving hips’
ಮೈನೆದಿಲ್ ತುರುಕೊ ದಿಯು’
ಹೋಗಿರೋ ಹಿಂಡುದನ ಕಾಯಲಿಕ್ಕೆ.

ನೀವೋ, ನಿಮ್ಮುವವೋ !
 ಉತ್ಸವದ ಸುಖವೋ !
 ಭರತ ಸಾಟ್ಕದ ಬಾಲೆ
 ಅವಳಿಗೋ ಕಾಮಾಲೆ
 ಕುಣವ ತಿಕ್ಕಿಟ ಕಥಕ
 ನೋಡುವನು ವಿಧಿ ಹತಕ
 ಓ ! ಹೋ ! ಕಥಕ್ಕಳಿ
 ಬರಿ ಒಗರು ಕಹಿ ಹುಳಿ
 ಮೇಲಿಷ್ಟು ಮಣಿಪುರಿ
 ನೋಡಿ ನರಕಕೆ ಸರಿ
 ಅನ್ಯಾಯ ಅನ್ಯಾಯ
 ನಿಮಗೆ ನಮಗೆ
 ಅಂಟತೇಕಿ ವ್ಯಾಧಿ
 ನೃತ್ಯದ ಸಮಾಧಿ

—ಅ. ರಾ. ಸೇ.

ಸಾಲಗಾರನ ಕೂಗು

ಕೊಡೊ ನನ್ನ ಸಾಲವ, ಕಾಯಿಸುವೆ ಏಕೊ
 ಬಿಡೊ ಬರಿ ಮೋಸನ, ಕಪಟವಿದೇಕೊ ||
 ಗಲ್ಲಿ ಪೊಕ್ಕರೂ ಬಿಡೆ, ಮನೆಯೊಳಗೆ ಬಹು
 ತಂಟೆ ತಕರಾರೆಂದೋಡ ಬಿಡೆನೊ ||
 ಮೋರೆಯ ಕಿರಿಯುತಾ ಕೆರೆದುಕೊಂಡರೂ ಬಿಡೆ
 ಜೋರ ರೂಪವ ತಾಳಿ ಪೇರಿ ಕಿತ್ತರೂ ಬಿಡೆ ||
 ತಿರುಕನೆಂದರೂ ಬಿಡೆ, ನೇಣದೊಳಗೆ ಕಂಠ
 ಬಿಗಿದುಕೊಂಡರು ನಾನು ನಿನ್ನ ನು ಬಿಡೆನೋ ||
 ಪೊರೆಯಲಾಗದೆ ಸತಿಯ ಕಾಡ ಸೇರಲು ಬಿಡೆ
 ಕೆಂಪಾಂಬುಧಿಯಲ್ಲಿ ಧುಮುಕಿದರೂ ಬಿಡೆ ||
 ಕಡು ಪಾಪರಾಗಿ ಕೈಯೊಳ್ ಕಾಸಿಲ್ಲೆಂದರು ಬಿಡೆ
 ಒಡನೆ ರೈಲನು ಹತ್ತಿ ಓಡಲು ಬಿಡೆನೋ ||

—ಸಾ. ಕ.

ಮಾದರೀ ಸಂಭಾಷಣೆ

“ಎನ್ನೀ—ನೀವು ಇಸ್ಪೀಟು ಮ್ಯಾಜಿಕ್ ನೋಡಿದ್ದೀರಾ ?”

“ಇಲ್ಲಾ ಪ್ಪ—ನಿಮಗೆ ಬರುತ್ತೇ ?”

“ಓಹೋ—ನೋಡಿ ತೋರಿತ್ತೇನೆ. ಇಗೋ—ಈ ಪ್ಯಾಕೆಂದ—(ಪೈಪ್-ಪೈಪ್-ಪೈಪ್-ರೊಕ್ !) ಒಂದು ಎಲೆ ತೆಗೀರಿ. ಆ ಎಲೆ ಯಾವುದಂತ ಹೇಳೋನೆ”

“ಅಯ್ಯೋ ! ಹೌದೇನು !—ಎಲ್ಲಿ—ಕೊಡಿ—ಹಾ—ಇದೂ....ಕೆಂಪು ಏಳು !

“ಹಾಗಲ್ಲೀ ! ನಂಗೆ ಹೇಳೋದ್ರೀ—ಅದು ಯಾವ ಎಲೇಂತ ! ಎಲ್ಲಿ ಪುನಃ ತೆಗೀರಿ.

—(ಪೈಪ್—ಪೈಪ್—ಪೈಪ್—ರೊಕ್ !)

—ಹಾಗೇ ಇಟ್ಟುಬಿಡಿ.”

“ಹಾಗೋ ?....ಸರಿತಾನೆ ?”

“ಇಗೋ—ಇದೇ ತಾನೇ ನೀವು ತೆಗೆದ ಎಲೆ ?”

“ಅಯ್ಯೋ—ನಂಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾ ನೋಡಲೇ ಇಲ್ಲ ಎಲೇನ—ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿ.”

ಹುಶ್ಯಪ್ಪ ! ಎಲ್ಲೀ ಪುನಃ ಸರಿಯಾಗಿ ತೆಗೆದು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ—ನನಗೆ ತೋರಿಪ್ಪೇಡಿ—”

(ಪೈಪ್ ಪೈಪ್ ಪೈಪ್—ರೊಕ್ !)

“ಸರಿ....”

“ಇದೇನೀ ಎಲೆ ?”

“ಅದಲ್ಲೀ....ನೋಡಿ—ನಾನು ಪುನಃ ಪ್ಯಾಕಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕೋದೇ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿ—ನನ್ನ ತ್ರಾನೇ ಇದೆ ಎಲೆ !”

“ಛುತ್ ! ಶುದ್ಧ....ಹೋಗಲಿ—ಕೊನೇ ಸಾರಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಬಿಡಿ—ತೆಗೀರಿ (ಪೈಪ್ ಪೈಪ್ ಪೈಪ್—ರೊಕ್ !)—ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹಾಗೇ ಇಟ್ಟುಬಿಡಿ”

“ಹೂ....”

“ಇದೇನು?”

“ಅಲ್ಲ!”

“ನೋಡ್ತೀ ಸರಿಯಾಗಿ!”

“ಅಲ್ಲಾರೀ—ಅದಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ—ನಾನು ನೋಡಿದ್ದು.... ಹಾ ನೋಡಿ— ಇಲ್ಲಿದೆ —ನಾಯಿ!”

“ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪೀ! ಹಾಗಲ್ವೀ ಇಸ್ವೇಟು ಎಲೆ ನೋಡೋದು—ನೋಡಿ ಅದು ಇಸ್ವೇಟು ಮುಖವಲ್ಲ....ಅದು ಇಸ್ವೇಟಿನ....ಎಲೆಯ ಬೆನ್ನು!....ತಿಳಿತೆ! ....ಸಾಕು ಏಳಿ!”

—ಕೇಸ

ವೈದ್ಯರಲ್ಲಿ ವಿಷನಿಮಿಷಗಳು —

ಡಾಕ್ಟರೀ—ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನಾನು ಔಷಧಿಗೆ ಬರೊಲ್ಲ—ನಾನು ಔಷಧಿ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ತಕ್ಕೋಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಅಂತ ನನ್ನಾಕೆ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ—”

“ಅದ್ಯಾಕ್ರೀ?”

“ನೋಡೀ—ಮೊನ್ನೆ ನನ್ನ ಮೈದುನಾ ಬಂದು ನನ್ನ ಜೀವಾನ ವಿಮೇ ಮಾಡಿಸ್ತಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ — ಔಷಧಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡೋ ದುಡ್ಡು ಕಂಪೆನಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಬೋದ್ದಂತ ಹೇಳ್ತಾಳೆ ನನ್ನಾಕೆ!!

*

*

*

ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಸಿದುದು —

“ಏನ್ವೀ ಹೊರದೇಶದಿಂದ ಬಂದು ರಾಜರು ಇಲ್ಲಿ ಶಿಕಾರಿ ನಡೆಸ್ತಾರಲ್ಲ--- ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಇಲ್ಲಿರೋ ರಾಜರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಶಿಕಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರಲ್ಲ... ಹೇಗಿದೆ —ಸ್ಯಾಯ?”

*

*

*

ಪ್ರಾಣೇಶ ಪ್ರಸಂಗ

“ ಕ್ರಾಸ್‌ವರ್ಡ್ ಮಾವ ”

ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಣೇಶನ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದೇನಾದರೂ ಹೊರಬಿದ್ದರೆ ಅದು ನಡೆಯಬಹುದು, ನಡೆಯದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಆತ ಅನಿಷ್ಟವೇನನ್ನಾದರೂ ನುಡಿದನೋ, ಅದು ನೂರರಲ್ಲಿ ತೊಂಭತ್ತು ಪಾಲು ಸತ್ಯವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯ ವಿಲ್ಲ. ಕ್ರಾಸ್‌ವರ್ಡ್ ಮಾವನಿಗೆ ಸೀರಿಯಸ್ ಎಂದು ತಂತಿ ಬಂದೊಡನೆ ಪ್ರಾಣೇಶ “ದಕ್ಷಿಣ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಕರೆ ಬಂದಿರಬೇಕು” ಎಂದು ಅಶ್ರುಭವನ್ನಾಡಿದ್ದ ಈಗ ಆತ ತಿಪ್ಪಲಾವುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಎರಡು ದಿನವಾಯಿತು. ಆಗಲೇ ಮಾವ ತೀರಿಕೊಂಡರು ಎಂದು ತಂತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ ಹೇಗಿದೆ ಅವನ ಹಾಳು ನಾಲಗೆ!

ಕ್ರಾಸ್‌ವರ್ಡ್ ಮಾವನಿಗೆ ಕಾಯಲೆ ವಿಶೇಷವೇನೂ ಇದ್ದಿರಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ಈಚೆಗೆ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಅವರಿಗೆ ಜೈತನ್ಯ ಕುಂದಿ, ಕುಸಿದು ಹೋಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದರಂತೆ. ಕಾರಣ ಬೇರೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಕ್ರಾಸ್‌ವರ್ಡ್ ಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರ ಕೊಡಲಿಯೇಟು ಹಾಕಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೇ ಅವರ ಮನೋರೋಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತಂತೆ. ಅಂತೂ ಅವರ ನಿಧನ ಶೋಚನೀಯ. ಅದೊಂದು ತುಂಬಿ ಬರಲಾರದ ನಷ್ಟ! ಅವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯಿರಲಿ!

ಕ್ರಾಸ್‌ವರ್ಡ್ ಮಾವ ಎಂದು ಪ್ರಾಣೇಶ ಅವರಿಗಿಟ್ಟ ಸುನಾಮಧೇಯವೇ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯುತ್ತದಲ್ಲದೆ ಅನಂತಯ್ಯ ಎಂಬ ಅವರ ಹೆಸರು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕ್ರಾಸ್‌ವರ್ಡ್ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು ಯಾವತ್ತು ಒದಗಿ ಬಂದವೋ ತಿಳಿಯದು. ಅದು ಸಂಶೋಧಕರ ಕಚ್ಚಾಟಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಾದ ವಿಷಯ ಆದರೆ ಒಂದಂತೂ ನಿಜ. ಕ್ರಾಸ್‌ವರ್ಡ್‌ಗಳು ಬಂದಂದಿನಿಂದ ತನ್ನ ಕೊನೆಯ ಉಸುರಿನವರೆಗೂ ಅವುಗಳ ನಿಸ್ಸೀಮ ಭಕ್ತರಾಗಿ ಬದುಕಿದ ನಮ್ಮ ಅನಂತಯ್ಯ ನಂಧನರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆರಳೆಣಕೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಿಕ್ಕಿಯಾರು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಒಂದು ಧೈಯವಿರಲಿ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ ಅವನು ಸಾಯುವವರೆಗೆ ಬದುಕಿಯೇ ಬದುಕುತ್ತಾನೆ. ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಧೈಯವೊಂದು ಇದ್ದುಬಿಟ್ಟರೆ ವೃತ್ತಿ ಸತ್ತಮೇಲೆಯೂ ಬದುಕುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ೧೦೦೮ ಶ್ರೀಶ್ರೀಗಳಾದ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮೀಜೀ ಹೇಳಿದ್ದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ಕ್ರಾಸ್‌ವರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಫಸ್ಟ್

ಪ್ರೈಜ್ ಹೊಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಅನಂತಯ್ಯನವರ ಧೈಯ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ನಡೆಸಿದ ಸಂತತವಾದ ಸಾಧನೆಯಿಂದಾಗಿ ಅವರು ಸತ್ತರೂ ಬದುಕಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಅವರಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆದು ಅವರು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದ ಬಾವುಟವನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಿದರು. ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಕ್ರಾಸ್‌ವರ್ಡ್ ಸದಸ್ಯರು ಊರೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರು ದೇಶದ ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲೊಬ್ಬರು ಇಲ್ಲೊಬ್ಬರು ಒಂದು entry ಕಳುಹಿಸಿ ನೋಡೋಣ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನಂತಯ್ಯನವರ ಊರಿನವರು ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತಕ್ಕೆ ರುಸುಮು ತರುವಷ್ಟು ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಊರಿನ ಪೋಸ್ಟ್ ಮೇಸ್ವರಂತೂ ಸರಕಾರದ ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದೂ ಕ್ರಾಸ್‌ವರ್ಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದೂ ಕಟ್ಟಿದ್ದೆ! ಸರಕಾರ ಅವರ ಎದೆಗಾರಿಕೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಎರಡು ವರ್ಷಕಾಲ ತಮ್ಮ ಆತಿಥ್ಯಕ್ಕೆ ಕರೆಸಿ ಕೊಂಡಾಗ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೋಣೆಯ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೂ ನೆಲದ ಮೇಲೂ ಕಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ (ಇದ್ದಲ ಚೂರಿನಿಂದ) ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಸಿದ್ದೂ ತುಂಬಿಸಿದ್ದೆ! ತನ್ನ ಗುರುಗಳಾದ ಅನಂತಯ್ಯನವರ ರೂಪನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೂ ಬರೆದಿದ್ದೆ! ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಅವರು ಹೊರಗೆ ಬಂದಾಗ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಆಜಿಯ ದೊಡ್ಡ ಬಂಗಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನಿಟ್ಟರು. ಈಗಲೂ ಅವರು ತಮ್ಮ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ಸಾಗಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅನಂತಯ್ಯನವರ ಶಿಷ್ಯಕೋಟಿಯ ವೃತ್ತಾಂತಗಳ ವೈವಿಧ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊನೆಮೊದಲಿಲ್ಲ.

ಅನಂತಯ್ಯ ಕ್ರಾಸ್‌ವರ್ಡಿಗೆ ತಮ್ಮ ತನುಮನ ಧನಗಳನ್ನು ತೆತ್ತರು ಎಂಬುದು ಅಕ್ಷರಶಃ ಸತ್ಯ-ಮನ, ಧನ, ಹೇಗೂ ಆಯಿತಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಧೈಯ ಸಾಧನೆಯ ಗಡಿಬಡಿಯಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಒಂದು ತನುವಿದ್ದುದೇ ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಮರೆತುಹೋಗಿದ್ದುದುಂಟು. ಉತ್ತರ ಕಳುಹಿಸುವ ಕೊನೆಯ ದಿನ ಸಮೀಪಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಊಟ, ತಿಂಡಿ, ಕಾಫಿ ಎಲ್ಲಾ ಅವರಿಗೆ ಮರೆತುಹೋಗಿ ಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅರ್ಧ ಊಟ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಶಬ್ದದ ಕೂರಿತು ಹೊಸ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅವರು ಊಟ ಬಿಟ್ಟು ಎದ್ದಿದ್ದುಂಟು. ಅಥವಾ ಭೂತ ಹಿಡಿದವರ ಹಾಗೆ ಬಕಬಕನೆ ನುಂಗಿದ್ದುಂಟು. ಅಥವಾ ಮಂಕು ಹಿಡಿದವರ ಹಾಗೆ ತಟ್ಟೆಯ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತಿದ್ದುಂಟು. ಸಾರು, ಹುಳಿ, ಪಲ್ಲೆ, ಮೊಸರು, ಹಪ್ಪಳ, ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕಲೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದುಂಟು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಒಮ್ಮೆ ಊಟ ಮಾಡಿದನ್ನು ಮರೆತು ತಮ್ಮ ಸೊಲ್ಯೂರ್ವ ಸಿದ್ಧವಾದ ಕೂಡಲೆ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ತಟ್ಟೆಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದುಂಟು. ಇನ್ನು, ಊಟವಾಗಿರದಿದ್ದರೂ ಆಗಲೇ ಊಟವಾಯಿತಲ್ಲ ಎಂದು ವಾದಿಸಿದ್ದೂ ಉಂಟು.

ಧೈಯಸಾಧನೆಯ ಉತ್ಕಟವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಅವರು ನೇಟಿಗೆ ಹೊರಟರೆ ಅವರ ಅಂಗಿ ಕೊಟುಗಳಿಗೆ ಗುಂಡಿಗಳಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ರುನಾಲು ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ.

ಅದರ ಕುಚ್ಚು ನೇತಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಿತ್ತು. ವಾಕಿಂಗ್ ಸ್ಟಿಕ್ ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ರುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಜೊತೆ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ತೂಗಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಕ್ರಾಸ್‌ವರ್ಡ್ ಮಾವ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಟಾಗ ಆ ಶಬ್ದಗಳು ತುಂಬಾ ಸತಾಯಿಸಿದರೆ ಮಾವ ಹಲ್ಲು ಕಚ್ಚಿ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಬೆತ್ತದಿಂದ ದೀಪದ ಕಂಬಕ್ಕೋ ಮೈಲಿಕಲ್ಲಿಗೋ, ಮರತೋ ಅಥವಾ ಓಡುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ಒಡನಾಯಿಗೋ ರಪ್ ರಪ್ ಎಂದು ಎರಡೇಟು ಬಿಗಿದುಬಿಡುವುದೂ ಇತ್ತು. ಹಾಗೊಮ್ಮೆ ತಮ್ಮ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಗೇ ಒಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದುಂಟಂತೆ. ಅದನ್ನು ನೆನಸಿಕೊಂಡು ಮಾವ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಮರಗುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಆದರೇನು? ಧೈಯ ಧೈಯವೇ! ಕರ್ತವ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವೇ! ಭಾರ್ಗವ ತಾಯಿಯ ಕೊರಳನ್ನು ಕಡಿಯಲು ಹಿಂದಾದನೆ? ಕರ್ತವ್ಯಭರದಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತಾಗ ಏನಾದರೂ ಕ್ಷಮ್ಯವೇ. ಆದರೆ ಆ ಎರಡನೆಯವರು ಬೇರೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಏನು ಮಾಡೋದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ?

ಧೈಯ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಸ್‌ವರ್ಡ್ ಮಾವ ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ಕೂಡ ಅಲಕ್ಷಿಸಿದ್ದರು. ಭಯಂಕರ ಕಾಯಿಲೆ ಬಂದಾಗ ನಾವು ಅವರನ್ನು ನೋಡಲು ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಆಗ ಅವರು ನರಳಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ನೋವನ್ನು ತೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. Pelf ಆಗಬಹುದೋ Self ಆಗಬಹುದೋ ಎಂಬ ಒಂದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರು. “ಮಾವಯ್ಯ, Self ಇದ್ದರೆ ತಾನೆ Pelf ಬೇಕಾಗೋದು? ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿ ಮಲಗಿ”—ಎಂದು ಪ್ರಾಣೇಶ ಹೊದ್ದಿಕೆ ಎಳೆದರೆ, ಮಾವ—“ನನ್ನ ಕೂಡೆ Pelf ಇರೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನೀವೆಲ್ಲ ಹೀಗೆ ಬಂದು ಈ Self ನ ಸುತ್ತ ನಿಂತಿದೀರಿ; ಇಲ್ಲದೇ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಯಾಕೆ ಬರತ್ತಾಯಿದ್ಧೀರಿ”—ಎಂದು ತುಟಿ ಸವರಿಕೊಂಡರು. ಅಂತೂ ಆ ಸಲ ಬಚಾವಾಗಿಯೇ ಬಿಟ್ಟರು. ಗ್ರಾಝಿಶ: ಯಮ ಬಂದಾಗ ಪ್ರಾಣೇಶ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಯಮನ ಕೂಡೆ Hell ಸರಿಯೋ Well ಸರಿಯೋ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಆತನನ್ನು ಓಡಿಸಿಬಿಟ್ಟರಬೇಕು, ಮಾವ!

ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಪ್ರಾಣೇಶ ಹಾಕಿ ಆಡುವಾಗ ಕಾಲು ಮುರಿದುಕೊಂಡು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸೇರಿದ್ದನಲ್ಲ, ಆಗ ಕ್ರಾಸ್‌ವರ್ಡ್ ಮಾವ ಅವನನ್ನು ನೋಡೋದಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರೂ ಇದ್ದರು. ಏನೋ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ‘good food’ ಎಂದರು. ಕ್ರಾಸ್‌ವರ್ಡ್ ಮಾವ ಸೂರಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದ ಫ್ಯಾನನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಾ ಏನೋ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದವರು ತಟ್ಟನೆ ಎಗರಿಬಿದ್ದು—“ಅದೇ ಸಾರ್ ಕೈಕೊಟ್ಟರೋದು! ಗುಡ್ಡೋ ಪುಡ್ಡೋ ತಿಳಿಯೋದೇ ಇಲ್ಲ”—ಎಂದು ಒದರಿದರು. ಡಾಕ್ಟರು ಮಾವನನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಕೆಕ್ಕರಿಸಿ ನೋಡಿ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಹೊರಟುಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಪಕ್ಕದ ವಾರ್ಡಿಗೆ ಸೇರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೇನಾದರೂ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಮಾವನವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸೊಲ್ಯೂಶನ್ ಸಿಗುತ್ತಾ ಇತ್ತು.

ಸರಿ, ಆ ಮೇಲೆ ಮಾವ ಕ್ರಾಸ್‌ವರ್ಡ್ ಪುರಾಣ ಬಿಚ್ಚಿದರೇ ಎನಾ ಅಳಿಯನ ಕಾಲು ಹೇಗಿದೆ ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಣೇಶ “ಮಾವಾ, ತಲೆನೋವು” ಎಂದು ನರಳಿದ. ಆದರೆ ಮಾವ ಯಾವುದೋ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ “ಆದಕ್ಕೇ ಹೇಳೋದಷ್ಟು ಬರಿಯ ತಲೆ ನೋವಿಗೆಲ್ಲ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸೇರಬಾರದು” — ಎಂದು ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳಿದರು.

ಅನಂತಯ್ಯನವರಿಗೆ ಕ್ರಾಸ್‌ವರ್ಡ್ ಹುಚ್ಚು ಎಂದು ತಿಳಿಯದವರು ಹೇಳು ತ್ತಾರೆ. ಅದು ಸರಿಯಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರ ಹುಚ್ಚಿನಲ್ಲಿಯೂ ಮೆಚ್ಚು ವಂಥಾದ್ದು ಒಂದು ನುಚ್ಚಿನಷ್ಟಿತ್ತು. “There is method in his madness” ಅಂತಾರಲ್ಲ ಹಾಗೆ ಅನಂತಯ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕ್ರಾಸ್‌ವರ್ಡಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲನರ ಹಾಗೆ ಚೌಕ ಕಂಡಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ನುಗ್ಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಇದು ಮೆಚ್ಚುತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವೇ? ಅಲ್ಲದೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 300 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ವೆಚ್ಚ ಕ್ರಾಸ್‌ವರ್ಡ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ಆಗಕೂಡದೆಂದು ಅವರು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದರು ಆದರೆ ಅವರ ಶಿಷ್ಯರಾರೂ ಇಂಥ ನಿಯಮಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ “ಶಿಷ್ಯಾದಿಚ್ಛೇತ್ ಪುರಾಜಯಂ!”

ಕ್ರಾಸ್‌ವರ್ಡ್ ಮಾವ ಆ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕ್ರಾಸ್‌ವರ್ಡಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಜೋತು ಬೀಳಲು ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಅದೊಂದರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಇಂಗ್ಲೀಷು ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತದೆ! commonsense ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ! ಹೌದು ಮಾವ ನವರ commonsense ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿರಬೇಕು! ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಕೂಸನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೆಂಡತಿ ತೀರಿಕೊಂಡಾಗ ಮಾವನವರು ಮರುಮದುವೆಗೆ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಮಗು ವನ್ನು ಹೆಂಡತಿಯ ತಾಯಿಯ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಸಾಕಲು ಕೊಟ್ಟು ತಾವು ಧೈಯ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದರು. ಅನ್ನು ಬೇಯಿಸಿ ಹಾಕಲು ವಿಧವೆ ಅಕ್ಕ ಒಬ್ಬರಿದ್ದಿದ್ದ ರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಅವರಿಗೆ ಕಿವಿ ಕೇಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾವನವರ ಕ್ರಾಸ್‌ವರ್ಡ್ ಚಟದಿಂದ ಆಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಾನಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ತಂದೆಯ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಮಗಳು ಮಾತ್ರ ಈ ಇಂಟರ್ ಲಾಕರ್, ಬ್ಯಾಂಕರ್ ಭೂತಗಳ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಎರಡು ದಿನ ಕೂಡ ನಿಲ್ಲದೆ ಓಡಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಹೀಗೆ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಧೈಯಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಜೀವ ಸವೆಸಿದ ಕ್ರಾಸ್‌ವರ್ಡ್ ಮಾವ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಫಲರಾದರು? ಅವರಿಗೆ ಮೊದಲನೇ ಬಹುಮಾನ ಬಂತೇ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲ! ಮಾವನಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಬಹುಮಾನ ಬರಲಿಲ್ಲ! ಜಯತ್ರೀಯು 98 ಸಲ ಹೊಸ್ತಿಲ ತನಕ ಬಂದು ಓಡಿಹೋದಳಂತೆ. ಅಂದರೆ 98 ಸಲ ಅವರಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ತಪ್ಪಿನ ಬಹುಮಾನಗಳು ಬಂದವಂತೆ. ಅಂಥ ಪ್ರತಿ ಬಹುಮಾನದ ಜೊತೆಗೆ ಕ್ರಾಸ್‌ವರ್ಡ್‌ನವರು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುವ ಕಾಗದಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾವ ಜೋಡಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಥಮ ಬಹುಮಾನ ಆಹಾ ಏನು

ಹೇಳಲಿ! ಒಮ್ಮೆ ಮಾವನವರು ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಕಳುಹಿಸಿದಾಗ ವೋಸ್ಪಿನವರು ಕೈಕೊಟ್ಟರು. ಕವರಿನ ಮೇಲೆ ವಿಳಾಸ ಬರೆಯಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಅದನ್ನು ಸತ್ತ ಕಾಗದ ಗಳ ಕಚೇರಿಗೆ ಸಾಗಿಸಿ ಕೆಡಿಸಿದರು. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಸಹಾ ಹಾಗೆಯೇ. ಹನುಮಂತ ರಾಯ ಕೈಕೊಟ್ಟ. ಹನುಮಂತರಾಯನ ಗುಡಿಯ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಕೂಪನ್‌ಗಳಿಗೆ ಲೇಪಿಸಿ, ಗೆದ್ದುಬನ್ನಿ ಎಂದು ಕವರಿಗೆ ಹಾಕಿ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಆ ಅಂಜನ Luck ಎಂಬ ಶಬ್ದದ Lಗೆ ತಾಗಿಬಿಟ್ಟು D ಆಗಿ 'ಲಕ್ಕು' 'ಡಕ್ಕಾ'ಯಿತು. ಮಾವನವರ Luckಗೆ Ducking ಒದಗಿತು. ಆದರೂ ಮಾವ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಕ್ರಾಸ್‌ವರ್ಡಿನವರಿಗೆ ಲಾಯರ್ ನೋಟೀಸು ಕೊಡಿಸಿದರು. ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದರು. ಆದರೂ ಕ್ರಾಸ್‌ ವರ್ಡಿನವರ ಕೋಡೇ ಮೇಲಾಯಿತು. ಹನುಮಂತರಾಯನೇ ಕೈಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಯಾರೇನು ತಾನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ! ಕ್ರಾಸ್‌ವರ್ಡ್ ಮಾವ ರೇಗಿಬಿಟ್ಟು "ಈ ಕ್ರಾಸ್‌ವರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮಟ್ಟ ಹಾಕಿಬಿಡಬೇಕು ಸರಕಾರ"—ಎಂದು ಹಲ್ಲು ಕಡಿದು ಶಪಿಸಿದರು. ಮರುಕ್ಷಣವೇ ತಪ್ಪಾಡಿದೆ ಎಂದು ಕೆನ್ನೆಗೆ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡರು. ಆದರೇನು, ಶಾಪ ಶಾಪವೇ! ಮೂರೇ ವರ್ಷಗಳೊಳಗಾಗಿ ಸರಕಾರ ಕ್ರಾಸ್‌ವರ್ಡಿಗೆ ಕೊಡಲಿಯೇಟು ಹಾಕಲು ತೊಡಗಿದರು. ಮಾವನವರ ಸಂಸ್ಥೆಯಂತೂ ಮೊತ್ತ ಮೊದಲು ತನ್ನ ವಹಿವಾಟನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಬೇರೆಯವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಲು ಮಾವನವರಿಗೆ ಮನವೊಪ್ಪದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳ ಒದುಕಾದರೂ ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ? ಬಿಟ್ಟು ಮಾವನವರ ಧೈಯ ಕುಸಿದು ಬಿತ್ತು. ಮಾವನವರೂ ಕುಸಿದರು.

ಇಂದು ಮಾವನವರನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಂದಿ ಹಲವರು. ಅವರ ಶಿಷ್ಯಕೋಟಿಯಂತೂ ಅವಾರ. ಇನ್ನು ಫಸ್ಟ್ ಪ್ರೈಜ್ ಬಂದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಮಾವ ಎಷ್ಟೋ ಬಡಹುಡುಗರಿಗೆ ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳಿದ್ದುಂಟು. ಅವರೆಲ್ಲ ಕಾಲೇಜು ಕಲಿತರೋ ಬಿಟ್ಟರೋ ಅಂತೂ ಮಾವನವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಸವಿಯಾದ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಅವರು ಮರೆಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೂ, ವಿದ್ಯಾ ವಿಲಾಸ ಮಂದಿರಗಳಿಗೂ ಮಾವ ಅದೇ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡಾದರೂ ಅವರುಗಳು ಮಾವನವರು ಒಂದು ಕಾಸು ಚಂದಾ ಕೊಡದಿದ್ದುದನ್ನು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟರೆಂದು ಅಶಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಅಂತೂ ಒಂದು ವಿಷಯನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯಬಾರದು. ಇತರ ಸಹಸ್ರಾರು ಜನರಂತೆ ಬಹುಮಾನ ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾವ ಎಂದೂ ನಿರಾಶರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇತರರಿಗೆ ಆಸೆ ತೋರಿಸುವುದನ್ನೂ ನಿಲ್ಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಗೀತೆ ಓದುತ್ತಿದ್ದರು. 'ನಿಷ್ಕಾಮಕರ್ಮ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅವರ ಅರ್ಥ ಹೀಗೆ. "ಫಲ ಸಿಗುವತನಕ ಛಲ ಬಿಡಬೇಡಯ್ಯ"— ಎಂಬುದು. ಈ ಛಲದಿಂದ ಮೈಮರೆತು ಕ್ರಾಸ್‌ವರ್ಡ್ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುತ್ತಾ ಮಾವನವರು ಕಡಿದ ಸೀಸದ ಕಡ್ಡಿ ಒಂದು ಮಣವಾಗಬಹುದು. ಅವರು ಹೀರಿದ ಮುಸಿ ಹತ್ತು ಕೊಡವಾಗಬಹುದು. ಅದನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡರೇ ಮೈ ಜುಮ್ಮನ್ನುತ್ತದೆ.

ಕ್ರಾಸ್‌ವರ್ಡ್ ನಾವ ಹೋದರು. ಕ್ರಾಸ್‌ವರ್ಡ್‌ಗಳೂ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಅವರ ತಿಷ್ಯವರ್ಗದವರಾದರೂ ಕ್ರಾಸ್‌ವರ್ಡಿಗೆ ಮತ್ತು ಅದರ ನಿಶ್ಚಲ ಭಕ್ತನಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸ್ಮಾರಕವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸದಿರಲಾರರೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಗೆ ಪ್ರಾಣೇಶನಾದರೂ ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಮಾವ ಸೊಗಸಾದ ಜಮೀನನ್ನೂ, ತೋಟವನ್ನೂ, ಒಬ್ಬಳೇ ಮಗಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಣೇಶನಿಗೆ—ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಇನ್ನೂ ಮದುವೆಯಿಲ್ಲ!

—ಐಮಿ.

“ಸಲಾಂ ಹೊಡೆಯೋದು ಗುಲಾಮತನದ ಚಿಹ್ನೆ—ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನಾವೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಂತೆ ನನುಸ್ಕಾರ ಹಾಕೋದು ಕಲೀಬೇಳು!”

ಮನೆಗೆ ಕಾಂತಿ !

ಮನಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ !!

ದೇಹಕ್ಕೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ !!!

ಕಣ್ಮನಗಳಿಗೆ ತಂಪು ಬೀರುವುದು,
ದೇದೀಪ್ಯಮಾನ

ಮೈಸೂರು ಬಲ್ಲ

ಅದು ಭಾರತದ್ದು !

ಸುಲಭ ಬೆಲೆಯದು !

ಹೆಚ್ಚು ಬಾಳಿಕೆ ಬರುವುದು !!

ಫೋನ್ : 2026

ಗ್ರಾಮ್ : ' Mysorlamp '

ಮೈಸೂರು ಲ್ಯಾಂಪ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಲಿ.,
ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ - - - ಬೆಂಗಳೂರು 3

ಕೊರವಂಜಿ

ಬಳೇಪೇಟೆ : : ಬೆಂಗಳೂರು 2

ಕೊರವಂಜಿಯು ತಿಳಿನಗೆಯ ಸಚಿತ್ರ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ. ತಿಳಿಹಾಸ್ಯದ ಲೇಖನಗಳು ಹರಟೆಗಳು, ಅಣಕವಾಡುಗಳು, ನಗೆ ಹಾಡುಗಳು ಇವುಗಳಿಗೆ ಸರ್ವದಾ ಸುಸ್ವಾಗತ ವುಂಟು. ಆದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸಿ ಬರೆದ ಲೇಖನಗಳಿಗೆ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ.

ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವವರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಬಹಳ ಒಳಿತು. ಸುಲಭವಾಗಿ ಓದುವಂತೆ ತಿಳಿಬರಹದಲ್ಲಿ ಬರೆದರೆ, ಅಚ್ಚಾದಾಗ ತಪ್ಪು ನೆಪ್ಪುಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುವು. ಒಪ್ಪಿದ ಲೇಖನಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ಉಂಟು.

ಸಂಪಾದಕೀಯ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಕರಲ್ಲೂ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರಲ್ಲಿ ಮಿಕ್ಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ಲಂಚೆ ಮೂಲಕ ರೂ. ೩-೦-೦

ಬಿಡಿ ಪ್ರತಿ ಕೇವಲ ಆಣೆ ೦-೪-೦

ಚಂದಾದಾರರು ವಿಳಾಸ ಬದಲಾವಣೆಯಾದಲ್ಲಿ, ಕೂಡಲೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದು.

ವಿವೇಕ ಬೋಧಕ ಮಹೋನ್ನತ ಕನ್ನಡ ಕಲಾಕೃತಿ - ಮಾರ್ಚಿ 30ರಿಂದ

ಬೆಂಗಳೂರು : ಜೈಹಿಂದ್ — ಮಿನರ್ವ — ಅಶೋಕ (ಸಿಲ್ ಏರಿಯಾ)

ಮೈಸೂರು :

ಡಾವಣಗೆರೆ :

ಶಿವಮೊಗ್ಗ :

ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ

ಶಾಂತಿ ಪಿಕ್ಚರ್ ಹೌಸ್

ಸುದರ್ಶನ

ತುಮಕೂರು :

ಹಾಸನ :

ಅರಸೀಕೆರೆ :

ಕೃಷ್ಣಾ

ಪಿಕ್ಚರ್ ಪ್ಯಾಲೆಸ್

ರತ್ನಾ

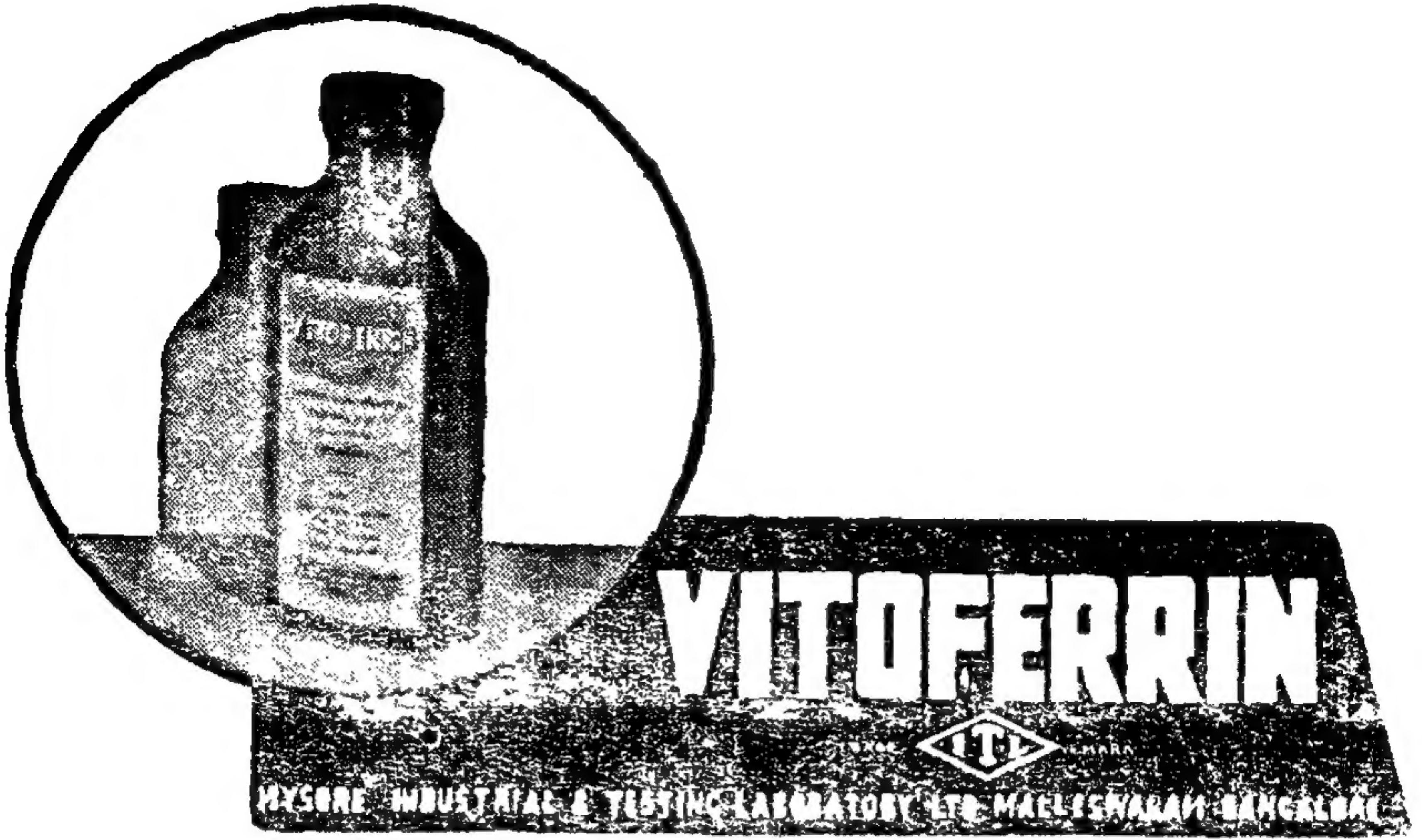
— ಚಿತ್ರ ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ದಿನ 3 ಅಟಿಗಳು —

ಲಲಿತಕಲಾ ಫಲಂಸ್ ರವರ
ಪಂಚವತಿ
ನಿರ್ದೇಶನ: ಕೆ.ವೆಂಕಟೇಶ್ ಕೆ.ಸಿ.ಕೆ.
ರಥಸಂಭಾಷಣೆ: ಬಾಲಕೃಷ್ಣ
ನಿರ್ಮಾಪಕ: ಸಿ.ಪೊನ್ನಪ್ಪ ಭಾಗವತರ್
ಘಡಿಯೋ ವಾಯಿನಿ.

TALLAM Release

ವೈಟೋಫೆರಿನ್

(ಆಧುನಿಕ ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ ಟಾನಿಕ್)

ಇದರಲ್ಲಿ “ಎ” “ಬಿ” ಮತ್ತು “ಡಿ” ಎಂಬ ವೈಟಮಿನ್ನುಗಳೂ, ಐರನ್, ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಮುಂತಾದ ಲೋಹ ವಿಶೇಷಗಳೂ, ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ ತಾಮ್ರವೂ, ಮತ್ತು ಮಾಲ್ವಾಸಾರ, ಜೇನುತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಒಂದು ಅಮೃತಪಾನ. ಇದರಲ್ಲಿ ದೇಹಶಕ್ತಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಕಲ ಔಷಧಗಳ ಸಮೂಹವೂ ಇದೆ. ಖಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಎದ್ದವರಿಗೂ, ಬಸುರಿ ಬಾಣಂತಿಯರ ದೇಹದಾರ್ಢ್ಯಕ್ಕೂ ಇದು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಔಷಧ. ಸೇವಿಸಲು ಬಹಳ ರುಚಿಯಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಮಧುರವಾಗಿಯೂ ಇದೆ.

★ ★

ತಯಾರಕರು :

ದಿ ವೈಸೂರು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಅಂಡ್ ಟೆಕ್ನಿಂಗ್
ಲ್ಯಾಬೋರಟರಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್,

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ

ಬೆಂಗಳೂರು 3.